

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații privind cererea de compensare a costului net aferent furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal în anul 2013

Versiune publică

1. Introducere

Prin Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2009 privind desemnarea furnizorului de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, *Compania Națională Poșta Română (CNPR)* a fost desemnată furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale până la data de 31 decembrie 2012. Conform prevederilor acestei decizii CNPR a avut obligația de a furniza următoarele servicii poștale din sfera serviciului universal:

a) colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimerilor poștale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv), având ca obiect trimiteri de corespondență interne și internaționale, imprimate interne și internaționale, precum și trimiterile interne de publicitate prin poștă;

b) colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale, interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv);

c) distribuirea coletelor poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;

d) serviciul de trimitere recomandată având ca obiect:

1. trimiterile poștale prevăzute la lit. a), în greutate de până la 2 kg (inclusiv);

2. colete poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv);
 3. colete poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg inclusiv expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- e) serviciul de trimitere cu valoare declarată având ca obiect:
1. trimerile poștale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a);
 2. colete poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv);
 3. colete poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia.

Ulterior, prin modificările și completările aduse Deciziei Președintelui ANCOM nr. 293/2009 de Decizia președintelui ANCOM nr. 975/2012, CNPR a fost desemnată până la data de 31 decembrie 2013 ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale.

Totodată, modificările aduse prin Decizia președintelui ANCOM nr. 975/2012 au vizat și eliminarea dreptului exclusiv al CNPR de a presta servicii poștale având ca obiect trimeri de corespondență, indiferent dacă livrarea acestora este accelerată sau nu, a căror greutate este mai mică de 50 de grame și al căror tarif este mai mic de 2 lei după data de 31 decembrie 2012, acesta fiind termenul limită pentru liberalizarea completă a pieței poștale impus României de prevederile Directivei 2008/6/CE cu privire la realizarea integrală a pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității. În mod subsecvent, a fost stabilită o nouă modalitate de compensare a costului net cauzat de furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal, în condițiile în care acest cost reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal desemnat.

Ulterior, având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 187/2013, care dispune eliminarea trimerilor de publicitate prin poștă din sfera serviciului universal, obligația CNPR de a furniza acest serviciu, în calitate de furnizor de serviciu universal, a încetat *ope legis* din data de 25 martie 2013.

Conform Deciziei președintelui ANCOM nr. 293/2009 astfel cum a fost modificată și completată prin Decizia președintelui ANCOM nr. 975/2012, furnizorul de serviciu universal are dreptul de a solicita, până la data de 1 iulie 2014, compensarea costului net al furnizării serviciului din sfera serviciului universal, pentru serviciile prestate în anul 2013.

Conform dispozițiilor art. 5¹ alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2009 cu modificările și completările ulterioare, *„Calculul costului net se realizează conform prevederilor Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației nr. 3442/2007 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, precum și conform metodologiei prevăzute în anexă.”*

Însă, prin intrarea în vigoare în data de 5 septembrie 2013 a dispozițiilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 541/2013 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației nr. 3442/2007 a fost abrogată, calculul costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2013

urmând a fi realizat conform dispozițiilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 541/2013 și Anexei la Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2009.

Prin urmare, costul net al obligațiilor de serviciu universal se calculează ca diferența dintre costul net suportat de *CNPR*, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de serviciu universal (Scenariul de bază) și costul net al *CNPR*, în cazul în care și-ar desfășura activitatea fără a avea obligațiile de serviciu universal (Scenariul alternativ). Astfel, este necesară validarea *scenariului de bază* (incluzând, dar fără a se limita la, identificarea categoriilor de costuri ineficiente și propuneri fundamentate de ajustări de eficiență), precum și analiza rezonabilității ipotezelor ce stau la baza *scenariului alternativ*, în raport cu ipoteze ce pot fi obținute din studii de piață, rapoarte etc.. Acestea vor constitui suport pentru verificarea situației privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal ce stau la baza cererii de compensare a costului net al furnizării serviciului universal elaborate de *CNPR*.

Costul net va lua în considerare toți factorii relevanți, inclusiv beneficiile intangibile și avantajele comerciale de care *CNPR* se bucură ca urmare a desemnării ca furnizor de serviciu universal, existența unei marje rezonabile de profit și stimularea eficienței costurilor.

În condițiile în care în urma calculării de către *CNPR* a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, ANCOM constată că furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal constituie o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal, autoritatea va decide compensarea costului net. Conform prevederilor art. 14 alin. (7) din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013 astfel cum a fost modificată și completată prin Decizia președintelui ANCOM nr. 668/2014, ANCOM decide cu privire la compensarea costului net și, dacă este cazul, cu privire la suma ce urmează a fi compensată, în termen de 135 de zile de la primirea cererii de compensare din partea *CNPR*, însoțită de situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal.

Compania Națională „Poșta Română” – S.A. (denumită în continuare *CNPR*) a transmis prin adresa nr. 106/450/01.07.2014, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-14095 din data de 01.07.2014, cererea de compensare a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2013 împreună cu situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor mai sus precizate și raportul de constatări factice privind verificarea cererii de compensare a costului net al furnizării aceluiași servicii.

În vederea verificării cererii de compensare a costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2013 transmisă de către *CNPR*, ANCOM a înaintat *CNPR* o serie de solicitări de informații la care *CNPR* a furnizat cu întârziere răspunsul complet.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (7)¹ din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013, în cazul în care furnizorul de serviciu universal nu transmite toate documentele și informațiile în condițiile prevăzute de acest act normativ, termenul de soluționare a cererii de compensare este suspendat de la data comunicării solicitării de completare către furnizorul de serviciu universal, până la data primirii acestor completări de către ANCOM, respectiv 29 de zile. ANCOM a informat furnizorul de serviciu universal cu privire la acest aspect prin adresa ANCOM nr. SC-DER-21860 din data de 10.10.2014.

2 . Obligațiile furnizorului de serviciu universal în anul 2013

Conform legislației în vigoare în 2013 au fost identificate următoarele obligații:

- *CNPR*, în calitate de furnizor de serviciu universal, trebuia să asigure, în fiecare localitate de pe teritoriul României, cel puțin o colectare de la fiecare punct de acces și cel puțin o livrare la locuința fiecărei persoane fizice și la sediul fiecărei persoane juridice, în fiecare zi lucrătoare, dar nu mai puțin de 5 zile pe săptămână. Sunt permise derogări de la această obligație numai în cazuri sau în condiții geografice excepționale.
- *CNPR* a avut obligația de a pune la dispoziția utilizatorilor cel puțin o cutie poștală sau un alt punct de acces permanent, precum și cel puțin un punct de contact propriu în fiecare localitate de pe teritoriul României.
- *CNPR* a avut obligația de a menține un număr minim de cutii poștale amplasate astfel încât să existe:
 - minimum o cutie poștală la 1.500 de locuitori în mediul rural;
 - minimum o cutie poștală la 3.000 de locuitori în mediul urban;
 - minimum o cutie poștală la 20.000 de locuitori în municipiul București.
- *CNPR* a avut obligația de a asigura puncte de acces deservite de personal în care se pot prezenta colete poștale, imprimare și trimiteri de corespondență cu dimensiuni nestandardizate, precum și trimiteri poștale înregistrate, în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază (comune sau orașe) având minimum 1.500 de locuitori.
- *CNPR* a avut obligația de a asigura un program cu publicul de 8 ore zilnic la fiecare punct de acces deservit de personal. Sunt permise derogări de la această obligație, numai în cazul în care traficul poștal nu justifică un program de lucru cu publicul de 8 ore zilnic.
- *CNPR* a trebuit să îndeplinească anumite standarde de calitate, reflectate în timpii de livrare a trimiterilor poștale, a căror evaluare era efectuată de către un organism independent. Astfel, *CNPR* a avut obligația de a respecta următoarele obiective de calitate în ceea ce privește livrarea la destinație a trimiterilor de corespondență în greutate de până la 2 kg din cea mai rapidă categorie standard:
 - a) pentru trimiterile de corespondență interne:
 - 85% din numărul total al trimiterilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult o zi lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces;
 - 97% din numărul total al trimiterilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult două zile lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces;
 - b) pentru trimiterile de corespondență intracomunitare (în raport cu fiecare stat membru):
 - 85% din numărul total al trimiterilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult trei zile lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces;

- 97% din numărul total al trimiterilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult cinci zile lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces.
- *CNPR* a avut obligația să presteze serviciile poștale astfel încât să garanteze respectarea cerințelor esențiale așa cum sunt definite în Ordonanța privind serviciile poștale, să fie oferite în condiții identice utilizatorilor care se află în condiții comparabile și în mod neîntrerupt, cu excepția cazurilor de forță majoră, să fie disponibile în mod nediscriminatoriu tuturor utilizatorilor și să asigure evoluția continuă a serviciilor, în funcție de cerințele tehnice, economice și sociale, precum și adaptarea acestora la cerințele utilizatorilor.
- Furnizorul de serviciu universal a avut de asemenea obligația de a ține evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, prin evidențierea distinctă a activităților din afara sferei serviciului universal de cele aflate în sfera serviciului universal.
- Tarifele practicate de furnizorul de serviciu universal au trebuit să fie accesibile, transparente, nediscriminatorii și fundamentate pe costuri. Tarifele trebuie să fie uniforme pe întreg teritoriul României și sunt supuse aprobării ANCOM, iar modificarea lor poate fi realizată la propunerea furnizorului de serviciu universal, cu aprobarea ANCOM. Furnizorul de serviciu universal poate acorda tarife speciale în cazul unui volum mare de trimiteri care fac obiectul serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal, dar cu aplicarea și în acest caz a principiilor transparenței și nediscriminării cu privire la tarife și la condițiile asociate acestora. Criteriile și condițiile în care se aplică aceste tarife speciale sunt, de asemenea, supuse aprobării ANCOM.
- *CNPR* are obligația de a lua toate măsurile pentru asigurarea securității poștale, a confidențialității operațiunilor desfășurate la punctele de acces deservite de personal și de a asigura accesul utilizatorilor la rețeaua poștală publică pe care o operează, în condiții de transparență, obiectivitate și nediscriminare.

3. Evaluarea costului net

În data de 01.07.2014 *CNPR* a transmis ANCOM o cerere de compensare a costului net însoțită de situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal aferente anului 2013, precum și de Raportul de constatări factice privind verificarea cererii privind compensarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal întocmit de Deloitte Audit S.R.L.. Costul net solicitat a fi compensat de către *CNPR* pentru anul 2013 (inclusiv beneficiile intangibile a căror valoare estimată de către *CNPR* este 0 lei) a fost de \leq 1 lei, determinat conform formulei de calcul cuprinse în anexa la Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2012.

$$NC = Nsz + \sum_{i=1}^n Nppi + \sum_{i=1}^n Ndpi + NPT + NR - TV + profit$$

unde:

NSZ- furnizare serviciu gratuit	✂
NPPI – diferența rezultată din activitatea de colectare	✂
NDPI – diferența rezultată din activitatea de livrare	✂
NPT - diferența rezultată din activitatea de sortare și transport	✂
NR – alte costuri înregistrate ca urmare a furnizării serviciilor din sfera serviciului universal	✂
TV – beneficii intangibile	0,00
PROFIT – rata rezonabilă de rentabilitate aferentă furnizării serviciilor din sfera serviciului universal	✂

În scopul evaluării cererii de compensare transmise de furnizorul de serviciu universal, ANCOM a derulat, cu sprijinul consultanților Ernst&Young S.R.L. și Ernst&Young s.r.o. (denumiți în continuare EY), o analiză detaliată a informațiilor puse la dispoziție de CNPR, a datelor și ipotezelor utilizate pentru elaborarea scenariului de bază și a scenariului alternativ. Au fost verificate în detaliu și validate datele și ipotezele utilizate de CNPR în procesul de întocmire a cererii de cost net, precum și metodologia și calculul efectiv al costului net. Acolo unde a fost necesar au fost efectuate, în baza unor surse alternative de informații, ajustări asupra datelor, ipotezelor și calculului efectiv al unor parametri, astfel încât suma finală rezultată în urma acestui proces complex să reflecte cu o acuratețe cât mai ridicată valoarea costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2013.

4. Studiu de piață pentru evaluarea comportamentului consumatorilor

În cadrul analizei cererii de compensare a costului net a fost derulat un studiu de piață în rândul utilizatorilor finali în scopul evaluării evoluției cererii de servicii poștale și nepoștale ca urmare a modificării condițiilor de prestare a serviciilor de către CNPR în lipsa obligațiilor de serviciu universal. Studiul de piață a fost derulat de către o firmă specializată în studierea pieței, Fisheye Research S.R.L., în perioada iulie-august 2014, pe un eșantion de 648 utilizatori de servicii poștale din România, persoane fizice și persoane juridice, din mediul rural și urban. Eroarea limită maxim admisă este de +/-3,85% la o probabilitate de garantare a rezultatelor de 95%.

Principalele aspecte urmărite în cadrul acestui studiu de piață în rândul utilizatorilor finali au fost următoarele:

- Determinarea gradului de notorietate a operatorilor poștali;
- Obținerea de informații privind utilizarea serviciilor operatorilor poștali și frecvența utilizării acestor servicii;
- Estimarea cheltuielilor anuale cu serviciile poștale pentru diferite grupe de utilizatori;
- Modul în care este percepută CNPR de către utilizatori (imagine);
- Determinarea schimbării comportamentului de utilizare a serviciilor CNPR luând în calcul diverse ipoteze:

- creșterea timpului de livrare a corespondenței normale/rapide;
- creșterea tarifelor cu 24%;
- reducerea programului de lucru, respectiv închiderea unor oficii poștale;
- întreruperea livrării corespondenței către o anumită adresă;
- mutarea domiciliului/sediului firmei într-o altă localitate;
- livrarea presei în ziua ulterioară apariției;
- substituirea trimiterii simple cu alte servicii cu valoare adăugată.

Rezultatele studiului realizat de Fisheye Research au fost utilizate pentru verificarea rezonabilității veniturilor și altor elemente estimate de către *CNPR* în scenariul alternativ, precum și a evaluării beneficiilor intangibile¹.

5. Determinarea necesarului de puncte de acces conform obligațiilor *CNPR*

Un prim aspect avut în vedere la evaluarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal a fost verificarea faptului că numărul de puncte de acces necesar îndeplinirii obligațiilor de serviciu universal nu este supraestimat de către *CNPR*.

În acest scop au fost identificate obligațiile relevante ca urmare a calității de furnizor de serviciu universal deținute de *CNPR* (descrise mai sus) legate de numărul punctelor de acces, localizarea acestora, programul de lucru și frecvența livrării (inclusiv excepțiile – localitățile aflate în cazuri sau condiții geografice excepționale).

Pentru a determina numărul de puncte de acces operate de *CNPR* ca urmare a calității de furnizor de serviciu universal, au fost utilizate informații privind situația localităților din România și anume clasificarea pe tipuri de localități precum și numărul de locuitori din fiecare localitate. În acest scop au fost utilizate rezultatele publicate pe pagina de internet a Institutului Național de Statistică aferente recensământului populației efectuat în România în anul 2011. Pentru încadrarea fiecărei localități în categoriile urban/rural a fost utilizată clasificarea localităților din SIRUTA (Sistemul Informatic al Registrului Unităților Teritorial-Administrative) ce are la bază legislația privind organizarea administrativă a teritoriului României (Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste Romania, cu modificările și completările ulterioare și Decretul - Lege nr. 38/1990 privind abrogarea Legii nr. 2/1989 referitoare la organizarea administrativă a teritoriului țării). Astfel, pentru scopul analizei punctelor de acces, a fost utilizată clasificarea unităților teritoriale din zona urbană (orașe și localități urbane aflate în subordinea orașelor) și din zona rurală (sate aflate în subordinea comunelor și sate aflate în subordine orașelor).

Rezultatul acestei metodologii a fost crearea unei baze de date cuprinzând fiecare localitate din România înregistrată în recensământul populației din 2011, cu numărul aferent de locuitori și clasificarea urban/rural. Baza de date astfel identificată a fost reconciliată cu situația

¹ Rezultatele detaliate ale studiului de piață derulat de Fisheye Research pot fi consultate [aici](#)

de fapt a punctelor de acces deservite și nedeservite de personal din rețeaua *CNPR*, valabilă la sfârșitul anului 2013².

Astfel, în cazul punctelor de acces deservite de personal au fost identificate orașele, localitățile urbane și satele unde *CNPR* operează oficii poștale, ghișee, agenții și circumscripții și a fost determinată suma acestor unități la nivel de oraș și comună, conform obligațiilor de serviciu universal. În acest mod a fost stabilită lista cu unitățile administrativ teritoriale în care *CNPR* trebuie să asigure puncte de acces deservite de personal în care se pot prezenta colete poștale, imprimate și trimiteri de corespondență cu dimensiuni nestandardizate, precum și trimiteri poștale înregistrate conform obligațiilor impuse ca urmare a desemnării ca furnizor de serviciu universal de a asigura astfel de puncte de acces deservite de personal în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază (comune sau orașe) având minimum 1.500 de locuitori.

De asemenea, în cazul cutiilor poștale operate de *CNPR* a fost comparat numărul de cutii poștale existente în fiecare unitate teritorială (la nivel de oraș/localitate urbană/sat) cu numărul necesar de cutii poștale ca urmare a obligației de serviciu universal. Conform acestor obligații, *CNPR* are obligația de a menține un număr minim de cutii poștale amplasate astfel încât să existe:

- minimum o cutie poștală la 1.500 de locuitori în mediul rural;
- minimum o cutie poștală la 3.000 de locuitori în mediul urban;
- minimum o cutie poștală la 20.000 de locuitori în municipiul București.

În acest mod a fost stabilită lista cu numărul de cutii poștale pe care *CNPR* avea obligația să le instaleze în fiecare localitate din România.

În urma acestei analize au rezultat următoarele concluzii:

- *CNPR* opera la sfârșitul anului 2013 un număr de 5.571 puncte de acces deservite de personal;
- Obligațiile ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal ar putea fi îndeplinite de *CNPR* prin menținerea unui număr de 2.842 puncte de acces deservite de personal;
- *CNPR* opera la sfârșitul anului 2013 un număr de 15.284 cutii poștale³;
- Obligațiile ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal pot fi îndeplinite de *CNPR* prin menținerea unui număr de:
 - o 15.070 cutii poștale în mediul rural (sate) comparativ cu 11.900 cutii poștale existente;
 - o 3.464 cutii poștale în mediul urban (orașe și localități urbane) comparativ cu 3.120 cutii poștale existente;
 - o 94 cutii poștale în București comparativ cu 183 cutii poștale existente.

² Au fost corectate/reconciliate erorile în identificarea localităților cu puncte de acces sau în alocarea numărului de puncte de acces pe localitate.

³ Un număr de 81 de cutii poștale nu au putut fi corelate cu localitățile din lista SIRUTA

Pentru a evalua impactul acestor rezultate asupra costului net, ANCOM a verificat lista unităților poștale neprofitabile luate în calcul în elaborarea scenariului de bază și a scenariului alternativ pentru a identifica unitățile neprofitabile pe care CNPR le deservește din rațiuni comerciale și care nu ar trebui luate în considerare în calculul costului net. Astfel, din cele 5.571 puncte de acces deservite de personal, 90% sunt neprofitabile și, având în vedere concluzia conform căreia obligația de serviciu universal poate fi îndeplinită cu un număr de doar 2.842 puncte de acces, în multe localități decizia de operare a unui număr de unități poștale neprofitabile este una comercială. Astfel a fost stabilită lista cu numărul de puncte de acces deservite de personal dar care sunt păstrate în funcțiune urmare a unor rațiuni comerciale.

Analiza viabilității economice și operaționale efectuată de ANCOM la nivelul unităților neprofitabile incluse în calculul costului net de către CNPR a avut în vedere următoarele elemente: programul de lucru, numărul de angajați, frecvența livrării.

5.1. Programul de lucru

În cadrul acestui element au fost analizate două aspecte: venitul pe oră al unităților neprofitabile comparativ cu cele profitabile și punctele de acces deservite de personal care au un program de peste 40 ore săptămânal.

Din analiza indicatorului *venit pe oră*, au rezultat următoarele aspecte:

- pentru un număr de 166 oficii poștale profitabile analizate (147 în mediul urban și 19 în mediul rural), valoarea indicatorului venit pe oră la nivelul anului 2013 a fost de \times lei/h.
- pentru un număr de 784 oficii poștale neprofitabile analizate (320 în mediul urban și 464 în mediul rural), valoarea indicatorului venit pe oră la nivelul anului 2013 a fost de \times lei/h.

Astfel, productivitatea oficiilor poștale profitabile este de 3,5 ori mai mare decât cea a oficiilor poștale neprofitabile în raport cu venitul pe oră. Una din cauzele identificate o reprezintă segmentarea geografică urban/rural, mediul urban dispunând de un potențial mai ridicat al pieței și cererii de servicii poștale. Această segmentare indică o rație de o unitate profitabilă la aproximativ două unități neprofitabile în mediul urban și o unitate profitabilă la aproximativ 24 unități neprofitabile în mediul rural.

De asemenea, ANCOM a analizat punctele de acces deservite de personal care au un program de peste 40 ore săptămânal, respectiv dacă acest program este datorat unor rațiuni comerciale care nu derivă din obligațiile impuse CNPR în calitate de furnizor de serviciu universal. Au fost identificate \times oficii poștale având un program de lucru cu o medie de 14,51 ore peste cele 40 ore pe săptămână. Dintre acestea, \times % (respectiv \times oficii poștale) sunt neprofitabile, \times % dintre acestea fiind localizate în mediul urban. La aceste \times oficii neprofitabile s-a înregistrat o medie de \times ore peste cele 40 ore pe săptămână, iar pentru restul de \times % oficii poștale profitabile s-a înregistrat o medie de \times ore peste cele 40 ore pe săptămână. Având în vedere faptul că veniturile și costurile sunt agregate la nivel de oficii poștale pentru a include și veniturile și costurile ghișeelor din subordine, nu a putut fi efectuată o analiză relevantă pentru a determina impactul orelor ce depășesc cele 40 ore pe săptămână asupra profitabilității fiecărei unități poștale.

Cu toate acestea, majoritatea oficiilor poștale din cele 8 cu program de lucru peste 40 ore pe săptămână sunt localizate în mediul urban mare, ele fiind menținute în funcțiune din rațiuni comerciale și nu ca urmare a obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, chiar dacă sunt neprofitabile. Astfel, costul cu orele suplimentare nu are impact asupra valorii costului net deoarece CNPR nu a propus modificări legate de oficiile din mediul urban mare în scenariul alternativ.

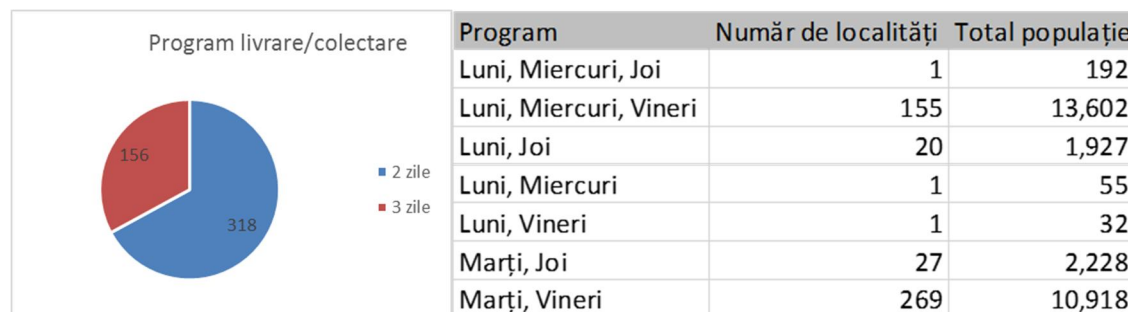
5.2. Numărul de angajați

Datorită indisponibilității datelor privind numărul de angajați pentru unitățile poștale profitabile, au fost calculate costurile și veniturile pe angajat la nivelul anului 2013 doar pentru unitățile poștale neprofitabile. Astfel au fost identificate în total 8 unități poștale neprofitabile (8 oficii poștale, 8 OPRM-uri și 8 OPDC-uri) pentru care costul mediu pe angajat este mai mare decât venitul mediu pe angajat.

5.3. Frecvența livrării

În calitate de furnizor de serviciu universal, CNPR are obligația de a asigura livrarea/colectarea trimerilor poștale 5 zile pe săptămână, fiind permise derogări în situații excepționale. În septembrie 2013 erau 613 localități exceptate de la această obligație datorită situației în condiții geografice excepționale, având o frecvență de livrare/colectare de 2 sau 3 zile pe săptămână.

Din analiza ANCOM a rezultat că un număr de 474 localități au o frecvență de livrare/colectare de 2 sau 3 zile pe săptămână, conform graficului de mai jos. Aceste localități sunt deservite în principal de agenții și circumscripții.

6. Analiza scenariului de bază

Conform metodologiei de calcul al costului net al furnizării serviciului universal, CNPR are obligația de a elabora un scenariu de bază care „reflectă condițiile de operare și costurile înregistrate în cazul în care sunt furnizate serviciile din sfera serviciului universal ca urmare a obligației legale de furnizare a acestora.”

Cererea de compensare a costului net a fost însoțită de raportul de constatări factice elaborat de auditorul desemnat de către CNPR în acest scop (Deloitte Audit S.R.L.).

Subliniem că în acest raport de constatări factice nu s-a verificat faptul că informațiile cuprinse în scenariul de bază au ca sursă situațiile financiare separate auditate pentru anul

2013, așa cum ANCOM a solicitat, ci *“faptul că situațiile legate de costul net au fost bazate pe date financiare extrase direct din situațiile financiare statutare la 31 decembrie 2013 sau pe situații extracontabile extrase de CNPR din sistemul contabil/operațional pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013 iar chelle de alocare și procedurile de colectare folosite respectă principiile și criteriile de calcul și evidență separată a costurilor, veniturilor și capitalului angajat”*.

Cu referire la scenariul de bază întocmit de către CNPR, Deloitte Audit S.R.L. a constatat că *„veniturile și cheltuielile se alocă pe oficii poștale în funcție de locul de prezentare a corespondenței și nu există alocări ale veniturilor către oficiile care execută distribuirea efectivă a corespondenței deși aceste oficii suportă costurile cu aceste operațiuni de distribuire”*.

Consultantul EY a verificat dacă scenariul de bază a fost elaborat de către CNPR în concordanță cu situațiile financiare separate aferente anului 2013, atât în ceea ce privește datele utilizate cât și alocările și ajustările realizate pentru calculul costului net. Nu au fost semnalate neconcordanțe.

În ceea ce privește datele furnizate în cadrul tabelelor suport pentru calculul costului net, au fost solicitate clarificări CNPR privind valoarea și natura acestora, s-au realizat reconcilierii, atât între informațiile furnizate cât și cu date externe, fiind identificate anumite inconsecvențe în datele furnizate, respectiv:

- în Anexa nr. 9 „Costurile și veniturile aferente unităților poștale neprofitabile” am identificat un număr de unități poștale cu venituri zero (sau negative), dar care înregistrau costuri totale de >=lei. Am solicitat clarificări și am identificat 39 de unități poștale, majoritatea fiind oficii poștale transformate în ghișee rurale exterioare pentru care au fost utilizate două coduri, dar și unități care au fost preluate de alte unități poștale din apropiere (cazul Horezu și Oradea 5 OPRM). Prin urmare costurile au fost și ele realocate noilor subunități. Pentru o parte din cele 39 de unități poștale menționate au fost efectuate ajustări de costuri în scenariul alternativ, respectiv reduceri de cheltuieli cu factorii și oficianții, cu influență în costul net, acestea fiind justificate de faptul că unitățile respective au fost operaționale în anul 2013;

- numărul de cutii poștale din anexa 11 „Caracteristicile unităților poștale neprofitabile” este incorect. Această anexă a fost modificată și retransmisă de către CNPR, însă au fost identificate inconsecvențe în informațiile prezentate (de exemplu, cutii poștale instalate în localități care nu mai există conform ultimului recensământ, date duplicate). În aceste circumstanțe, nu au fost utilizate datele referitoare la cutii poștale din această Anexă.

Constrângerile privind analiza datelor au fost datorate în principal nivelului redus de granularitate a informațiilor oferite de către CNPR. O constrângere majoră este dată de faptul că CNPR a furnizat date aferente unităților poștale din mediul rural la nivelul oficiilor poștale rurale mecanizate (OPRM) care includ mai multe agenții și circumscripții poștale. Astfel, profitabilitatea a fost evaluată în cazul acestora la un nivel global pe anumite segmente, ceea ce poate afecta numărul de unități poștale neprofitabile și implicit valoarea costului net. Cu toate acestea, având în vedere faptul că ajustările majore au fost realizate prin prelucrarea unor date operaționale (de exemplu numărul de personal necesar în cadrul scenariului alternativ față de scenariul de bază sau diferențele în cheltuielile de transport dintre cele două scenarii), riscul privind alocarea necorespunzătoare a cheltuielilor se restrânge asupra unor categorii cu impact mai mic asupra costului net.

Analiza scenariului de bază s-a concentrat pe elementele considerate de către CNPR relevante pentru scenariul în care nu ar furniza servicii din sfera serviciului universal sub

premia obligațiilor de serviciu universal. Astfel, veniturile și costurile înregistrate în scenariul de bază au fost evaluate, inclusiv prin comparație cu scenariul alternativ, din perspectiva următorilor parametri:

- acoperirea teritorială – așa cum rezultă și din capitolul 5 de mai sus, necesarul de puncte de acces deservite de personal atribuibil obligației de serviciu universal este de 2.842 puncte de acces deservite de personal, în timp ce *CNPR* operează un număr de 5.571 puncte de acces deservite de personal. În ceea ce privește necesarul de puncte de acces nedeservite de personal există un deficit de astfel de puncte de acces în mediul urban și rural. Nu a fost propusă nicio ajustare a scenariului de bază, ci doar verificarea faptului că și în scenariul alternativ sunt aceiași parametri aferenți punctelor de acces, pentru a nu exista un impact în costul net;

- frecvența de livrare – conform obligațiilor impuse, *CNPR* trebuia să asigure, în fiecare localitate de pe teritoriul României, cel puțin o colectare de la fiecare punct de acces și cel puțin o livrare la locuința fiecărei persoane fizice și la sediul fiecărei persoane juridice, în fiecare zi lucrătoare, dar nu mai puțin de 5 zile pe săptămână (exceptând derogările de la această obligație în cazuri sau în condiții geografice excepționale). Acest parametru a fost analizat prin corespondență cu scenariul alternativ, iar consecințele modificării frecvenței de livrare în situația în care *CNPR* nu ar avea obligația de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal au fost evaluate în scenariul alternativ;

- produsele și serviciile furnizate – nu au fost propuse modificări ale produselor și serviciilor furnizate în scenariul alternativ, prin urmare nu există niciun impact al acestui parametru asupra costului net;

- tarifele aferente serviciilor – conform obligațiilor impuse, tarifele practicate de furnizorul de serviciu universal trebuie să fie accesibile, transparente, nediscriminatorii și fundamentate pe costuri. Tarifele trebuie să fie uniforme pe întreg teritoriul României. Serviciile poștale incluse în sfera serviciului universal sunt scutite de TVA fără drept de deducere. Această scutire de TVA nu mai este aplicabilă în scenariul alternativ, în care *CNPR* nu mai este furnizor de serviciu universal. Nu a fost necesară ajustarea scenariului de bază cu privire la acest parametru;

- calitatea serviciilor – *CNPR* a trebuit să îndeplinească anumite standarde de calitate, reflectate în timpii de livrare a trimiterilor poștale. Aceste cerințe de calitate nu au fost îndeplinite în 2013, în consecință am verificat faptul că în scenariul de bază și scenariul alternativ a fost reflectat în costuri nivelul real al calității serviciilor, pentru a nu include în costul net ajustări de eficiență ce nu s-au înregistrat;

- capacitatea rețelei poștale – *CNPR* a avut obligația de a menține un număr minim de cutii poștale. Acest parametru nu a fost modificat în scenariul alternativ, prin urmare nu există niciun impact în costul net și nu sunt necesare ajustări în scenariul de bază;

- sistemul de evidență contabilă separată – *CNPR* a avut obligația de a ține evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, prin evidențierea distinctă a activităților din afara sferei serviciului universal de cele aflate în sfera serviciului universal, și de a audita situațiile financiare separate. Costurile asociate acestei obligații sunt reflectate în scenariul de bază, nefiind necesare ajustări.

Scenariul de bază include venituri și costuri (precum și elementele operaționale corespunzătoare) aferente atât serviciilor din sfera serviciului universal cât și celor din afara sferei serviciului universal (de exemplu menținerea programului de lucru cu publicul mai mult de 8 ore pe zi), dar având în vedere faptul că în scenariul alternativ nu au fost realizate ajustări asupra acestora, prin corespondență nu a fost considerată necesară alterarea scenariului de bază.

De asemenea, având în vedere că nivelul de eficiență a fost considerat similar în cele două scenarii, nu a fost necesară nicio ajustare a datelor în scenariul de bază (cum de altfel nu a fost necesară o ajustare nici în cadrul scenariului alternativ).

O analiză de aceeași natură a fost efectuată asupra cheltuielilor generale și de administrație în ambele scenarii și s-a concluzionat că nu este necesară o ajustare deoarece acestea nu au fost supraestimate. Cu toate acestea, s-a remarcat că alocarea trebuie corectată pentru a asigura repartizarea asupra unităților relevante.

7. Analiza scenariului alternativ

Conform metodologiei de calcul al costului net, *CNPR* elaborează un scenariu alternativ ce reprezintă o simulare a condițiilor de operare și a costurilor care ar fi înregistrate în situația în care nu ar exista obligația de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal. Astfel, este necesar ca ipotezele pe care *CNPR* își bazează dezvoltarea scenariului alternativ să fie justificate astfel încât să se asigure că acestea sunt raționale și pot fi puse în practică.

7.1 Scenariul alternativ elaborat de către *CNPR*

În elaborarea scenariului alternativ, *CNPR* a aplicat următoarele ipoteze cu impact asupra veniturilor și costurilor:

1. Schimbarea frecvenței de livrare/colectare în mediul urban mic și rural, de la fiecare punct de acces și a livrării la domiciliul/sediul utilizatorilor în fiecare localitate din:

- mediul urban mare (reședințe de județ și Municipiul București), 5 zile lucrătoare pe săptămână;
- mediul urban mic (rest localități urbane), 4 zile lucrătoare pe săptămână, respectiv de luni până miercuri și vineri;
- mediul rural, 3 zile lucrătoare pe săptămână, respectiv luni, miercuri și vineri.

2. Renunțarea la evaluarea și auditarea anuală a respectării standardelor de calitate impuse prin art. 12-13 din Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2009 prin intermediul unui organism independent;

3. Renunțarea la evaluarea de către un organism independent a sistemului de evidență internă a costurilor;

4. Diminuarea veniturilor din serviciul prioritar;

5. Diminuarea veniturilor din serviciul express;

6. Impactul financiar al contractului cu Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF);

7. Diminuarea veniturilor din abonamente de presă;

8. Modificarea valorii capitalului angajat.

7.1.1. Reducerea frecvenței livrării are drept efecte:

7.1.1.1. reducerea distanței parcurse de factorii poștali distribuitori din cadrul oficiilor poștale din mediul urban mic/rural;

În cazul mediului mic urban, pentru activitatea de distribuire care implică 5 zile de livrare pe săptămână, celor 170 ore din Codul Muncii le corespund un număr de 21,25 zile lucrate în medie pe o lună. Pentru activitatea de distribuire care presupune 4 zile de livrare pe săptămână, rezultă un număr de 17 zile lucrate în medie pe lună. Același mod de calcul s-a aplicat la determinarea normelor de încadrare (număr ore lucrate pe zi) corespunzătoare numărului de posturi rezultate din diminuarea frecvenței livrării de la 5 zile la 4 zile pe săptămână.

În cazul mediului rural, pentru activitatea de distribuire care implică 5 zile de livrare pe săptămână, celor 170 ore din Codul Muncii le corespund un număr de 21,25 zile lucrate în medie pe o lună. Pentru activitatea de distribuire care presupune 3 zile de livrare pe săptămână, rezultă un număr de 12,75 zile lucrate în medie pe lună.

Astfel, *CNPR* a calculat economia la fondul de salarii ca diferență dintre efortul financiar corespunzător celor 5 zile lucrate pe săptămână și efortul financiar corespunzător celor 4 (respectiv 3) zile lucrate pe săptămână, ținându-se cont de salariul mediu pentru funcția de factor poștal distribuitor realizat în anul 2013, la care s-au adăugat și cheltuielile angajatorului.

Numărul posturilor reduse (Nr), respectiv diferența dintre numărul posturilor corespunzătoare celor 5 zile lucrate pe săptămână și numărul posturilor corespunzătoare celor 4 (respectiv 3) zile lucrate pe săptămână s-a calculat după următoarea formulă:

$$Nr = (N4-N5) * 0,75 + (N4-E) * 0,25, \text{ unde:}$$

N4 - necesar forță de muncă factor poștal distribuitor calculat la 4 zile lucrătoare;

N5 - necesar forță de muncă factor poștal distribuitor calculat la 5 zile lucrătoare;

E - forță de muncă existentă pentru funcția de factor poștal distribuitor urban;

0,75 – corespunzător celor 9 luni ale anului 2013 în care *CNPR* a lucrat cu personal excedentar;

0,25 - corespunzător celor 3 luni ale anului 2013 în care *CNPR* a lucrat cu deficit de personal;

$N4 \leq E$, dacă $N4 > E$ diferența este zero.

Dacă $E > N5$, formula de calcul este: $Nr = (N4-N5)$, astfel încât necesarul de forță de muncă (diferența) să nu fie afectat de costurile ineficienței rețelei poștale, acestea menținându-se în continuare la nivelul *CNPR*, nefiind incluse în costul net.

Concomitent s-a înregistrat și o reducere a cheltuielii cu tichetele de masă, corespunzătoare numărului de posturi reduse pentru factorii poștali distribuitori urban.

La funcția de oficiar, necesarul de forță de muncă pentru cele 21,25 de zile lucrate în medie pe lună dintr-un an nu a fost diminuat, întrucât volumul de prestații din cadrul oficiului poștal urban nu a fost redus, iar prelucrarea traficului poștal sosit în vederea distribuirii pentru

cele 4 zile de livrare ale factorului poștal distribuitor urban nu îi afectează programul de lucru pe parcursul celor 5 zile lucrătoare pe săptămână.

De asemenea, funcția de diriginte a fost păstrată și în scenariul alternativ.

7.1.1.2. Reducerea distanței parcurse de factorii poștali distribuitori rurali din cadrul ghișeelor exterioare rurale, cu efect multiplu:

- a) reducerea necesarului de personal (după modelul descris mai sus);
- b) transformarea de subunități poștale (în acest caz, *CNPR* a calculat necesarul de personal pentru funcția de factor poștal distribuitor rural la 3 zile de livrare pe săptămână, la care a adăugat necesarul pentru funcția de ofician, iar dacă necesarul însumat este mai mic de 1,5 posturi, a transformat ghișeul exterior rural în agenție poștală).
- c) regradarea agențiilor poștale, conform metodologiei de gradare în vigoare, cu efect în reducerea nivelului de salarizare;
- d) reducerea distanței parcurse de factorii poștali de circumscripție rurală (respectiv reducerea normei de încadrare a factorilor poștali de circumscripție rurală de la 1 la 0,75, având drept efect reducerea cheltuielilor salariale, inclusiv a tichetelor de masă).

7.1.1.3. Utilizarea rețelei de transport

a) Menținerea în scenariul alternativ, cu aceeași frecvență ca și în scenariul de bază, a următoarelor rute de transport tradiționale, respectiv:

- rute internaționale;
- rute interregionale, între *CRT*-uri;
- rute intraregionale, între subunitățile poștale cu activitate de tranzit, respectiv între *OPRM*-uri și *CRT*-urile la care sunt arondate;
- rute locale, între subunitățile poștale cu activitate de tranzit precum *OPRM* și *CRT* și între cutiile poștale și clienții;

b) Menținerea în scenariul alternativ, cu aceeași frecvență ca și în scenariul de bază, a rutelor de transport specializate;

c) Menținerea în scenariul alternativ, cu aceeași frecvență ca și în scenariul de bază, în zilele de luni, miercuri și vineri, a următoarelor rute de transport tradiționale:

- rute teritoriale, între *OPRM* (sau alte subunități cu activitate de tranzit) și subunitățile poștale arondate din cadrul aceluiași județ;
- rute locale, între subunitățile poștale cu activitate de tranzit precum *OPRM* și *CRT* și subunitățile poștale din aceeași localitate, precum oficii poștale și ghișee exterioare;

d) Proiectarea în scenariul alternativ de rute teritoriale și locale care să răspundă următoarelor cerințe:

- în ziua de marți rutele se efectuează numai în relație cu subunitățile poștale din mediul urban mare și mediul urban mic, respectiv:
 - nu se efectuează rutele în relația cu subunitățile poștale rurale;
 - se menține frecvența la nivelul subunităților poștale din mediul urban mare și din mediul urban mic corespunzător scenariului de bază din ziua de marți;

- în ziua de joi rutele se efectuează numai în relație cu subunitățile poștale din mediul urban mare, respectiv:
 - nu se efectuează rutele în relația cu subunitățile poștale din mediul urban mic și mediul rural;
 - se menține frecvența la nivelul subunităților poștale din mediul urban mare similar scenariului de bază din ziua de joi.

7.1.1.4. Reducerea frecvenței de livrare în mediul urban mic de la 5 la 4 zile pe săptămână și în mediul rural de la 5 la 3 zile pe săptămână, are dublu efect:

- i) reducerea cheltuielilor de transport;
- ii) reducerea numărului de agenți transport valori la nivelul *OPRM*-urilor.

Ca urmare a aplicării ipotezelor menționate anterior, *CNPR* a evaluat impactul financiar al acestora la nivelul costurilor și veniturilor aferente.

7.1.2 Evaluarea și auditarea anuală a respectării standardelor de calitate poate fi identificată în mod direct. Cu toate acestea, suma menționată de către *CNPR* este aferentă unui contract care nu a fost încheiat în anul 2013 și care nu are baze pentru a fi luat în considerare.

7.1.3 Renunțarea la auditarea sistemului de evidență contabilă separată ar conduce la economii egale cu valoarea contractului încheiat pentru 2013 cu Deloitte Audit S.R.L. și anume 3<lei.

7.1.4. Diminuarea veniturilor din serviciul prioritar standard și serviciul prioritar recomandat, respectiv trimiteri de corespondență interne și intracomunitare în greutate de până la 2 kg din cea mai rapidă categorie standard, ca urmare a reducerii frecvenței colectării și livrării.

CNPR a considerat că reducerea frecvenței are impact în scăderea veniturilor numai în cazul trimerilor interne prioritare din serviciul standard și recomandat aferente subunităților din mediul urban mic și rural, în cazul celorlalte produse prioritare acesta fiind nesemnificativ. Astfel, pe baza datelor de flux real și a evoluției din anii anteriori, *CNPR* a considerat că pentru 3<% din trimerile interne prioritare de corespondență din serviciul standard și 3<% din trimerile interne prioritare de corespondență din serviciul recomandat având ca destinație mediul urban mic și rural, utilizatorii ar solicita servicii interne neprioritare.

Reducerea estimată a veniturilor din utilizarea serviciilor interne prioritare standard și recomandat în favoarea serviciilor neprioritare aferente a fost calculată în funcție de:

a) diferența între tariful aferent trimiterii interne prioritare și tariful aferent trimiterii interne neprioritare, în cazul trimerilor interne prioritare de corespondență din serviciul standard;

b) diferența între tariful aferent trimiterii interne prioritare recomandate și tariful aferent trimiterii interne neprioritare recomandate, din care se scade tariful fix de recomandat, în cuantum de 1,4 lei/trimitere, în cazul trimerilor interne prioritare de corespondență din serviciul recomandat;

Diferența de tarif (3< lei) a fost determinată în funcție de tariful mediu încasat în anul 2013 pe fiecare tip de serviciu (prioritar și neprioritar, serviciul standard și recomandat). Tariful

mediu este calculat potrivit ponderii deținute de fiecare treaptă de greutate, în total trafic intern prioritar din serviciul standard.

c) traficul intern prioritar prezentat în anul 2013 (aferent zilei de marți, respectiv X%) în mediul urban mic (X%) și în mediul rural (X%), care au destinații din mediul urban mic (X%) și din mediul rural (X%).

În concluzie, CNPR a estimat o scădere a veniturilor aferente trimerilor interne prioritare din serviciul standard și recomandat, în cuantum de X lei/an, de la nivelul subunităților din mediul urban mic (X lei/an – pondere X%) și la nivelul subunităților din mediul rural (X lei/an – pondere X%).

7.1.5 Diminuarea veniturilor din serviciul express

7.1.5.1 Analiza CNPR privind serviciul express intern (PRIORIPPOST, PRIPORIPPOST cu valoare declarată fixă și PRIORIPPOST facturi. Serviciul ULTRAPOST nu a fost luat în calcul datorită faptului că acesta se execută numai între reședințe de județ).

CNPR a evaluat că, datorită reducerii frecvenței de livrare și deci a imposibilității de respectare a timpilor de livrare garantați în scenariul alternativ, va avea loc o diminuare de venituri ca urmare a faptului că CNPR va trebui să acorde facilități comerciale pentru a menține volumul de trimiteri. Astfel, oferta comercială a CNPR va conține tarife reduse pentru trimiterile acceptate în ziua de marți, pentru destinațiile în care nu se pot garanta timpii de livrare, calculate ca diferență între tariful aferent serviciului express intern și tariful aferent serviciului recomandat având ca obiect trimitere internă de corespondență neprioritară. În conformitate cu prevederile din Condițiile generale privind furnizarea serviciilor poștale (document în baza căruia CNPR a obținut autorizarea de furnizor de serviciu poștal), în cazul în care nu se asigură timpii de livrare pentru o trimitere internă express, CNPR acordă despăgubiri calculate în mod similar, respectiv ca diferență între cele două servicii.

În mod concret, reducerea veniturilor din utilizarea serviciului express intern a fost calculată de CNPR în funcție de:

- a) Fluxul de trimiteri din serviciul express intern prezentat în anul 2013 în funcție de locația de prezentare a trimerilor;
- b) Fluxul de trimiteri din serviciul express intern prezentat în anul 2013 în funcție de aria de distribuire, ponderat cu procentul de realizare a timpului de livrare de Z+2 (X%) între cele 42 de relații (41 județe și Municipiul București);
- c) Diferența între tariful mediu aferent unei trimiteri din serviciul express intern și tariful aferent unei trimiteri interne de corespondență neprioritară din serviciul recomandat. Pentru stabilirea acestor tarife s-a luat în calcul tariful mediu ponderat aferent unei trimiteri din serviciul express intern din prima treaptă de greutate (X lei fără TVA) și tariful unei trimiteri interne de corespondență neprioritară din serviciul recomandat la treapta de greutate corespunzătoare (peste 50g - până la 100g), respectiv X lei scutit de TVA.

Din calcule a rezultat o pierdere de venituri în valoare totală de X lei (fără TVA), din care:

- \propto lei reprezintă pierdere din traficul prezentat în mediul urban mare;
- \propto lei reprezintă pierdere din traficul prezentat în mediul urban mic;
- \propto lei reprezintă pierdere din traficul prezentat în mediul rural.

7.1.5.2 Analiza *CNPR* privind serviciul express internațional (EMS trafic prezentat în România și EMS trafic distribuit în România). Schimbul de trimiteri EMS este reglementat prin Acordul standard elaborat de Cooperativa EMS a Uniunii Poștale Universale în cadrul căreia *CNPR* este membru. Acesta nu stabilește responsabilități sau despăgubiri privind livrarea cu întârziere a trimiterilor EMS, despăgubirile în acest context fiind stabilite de *CNPR*. Termenul de livrare este stabilit prin însumarea timpilor de circulație din: rețeaua internă a *CNPR*, transportul internațional și normele de livrare comunicate de fiecare țară în parte. Depășirea termenului total de livrare, conform instrucțiunilor de reclamații EMS, îl îndreptățește pe expeditor să solicite despăgubirea pentru livrarea cu întârziere. Modul de organizare a rețelei de transport pentru trimiterile express, pe relația țară – *BSI* București, asigură timpii de circulație de maxim $Z+1$. În situația în care trimiterile sunt prezentate marți în mediul rural și joi în mediul urban mic și în mediul rural, se asigură transportul acestora la *BSI* București în maxim $Z+2$, încadrându-se astfel în normele de distribuire negociate cu operatorii poștali și puse la dispoziția clienților *CNPR*.

Pentru traficul import de trimiteri EMS, conform principiilor menționate mai sus, *CNPR* nu acordă despăgubiri pentru eventuala livrare cu întârziere a trimiterilor EMS tip import.

Astfel, în cazul în care nu se asigură distribuire în România în zilele de marți în mediul rural și joi în mediul urban mic și rural, impactul scenariului alternativ nu are influențe asupra veniturilor *CNPR*.

7.1.6 Contractul încheiat cu ANAF

Prin contractul încheiat, obligațiile principale ale *CNPR* se referă la asigurarea unui timp total de finalizare al trimiterilor de corespondență internă cu confirmare de primire prezentate prin Ghișeul exterior urban Răureni de 15 zile calendaristice. Prin finalizarea unei trimiteri se înțelege predarea confirmării de primire sau a trimiterilor care nu au putut fi distribuite din diferite motive (retur) către Unitatea de Imprimare Rapidă a ANAF.

Având în vedere următoarele:

a) în cazul în care *CNPR* nu își respectă obligația menționată anterior, penalitățile prevăzute în contract pentru justificarea unei trimiteri într-un interval cuprins între 15 și 30 de zile calendaristice de la data prezentării sunt egale cu \propto . Aceste costuri diferă de la o trimitere la alta în funcție de numărul de pagini conținute. Valoarea medie a penalității aferente unei trimiteri întârziate în anul 2013 a fost de \propto lei/trimitere (fără TVA);

b) fluxul de trimiteri de corespondență internă cu confirmare de primire prezentat în anul 2013 în funcție de aria de distribuire;

c) din analiza parcursului unei trimiteri, de la prezentare la distribuire și retur la expeditor, pentru destinațiile la care se asigură un timp de circulație de $Z+2$, rezultă că trimiterile prezentate în zilele de marți și joi, indiferent dacă se asigură livrarea la destinatar în zilele de marți și joi în mediul urban mic și rural, înregistrează o zi întârziere.

În concluzie, *CNPR* a considerat că, în cazul în care nu se asigură distribuire în zilele de marți în mediul rural și în ziua de joi în mediul urban mic și rural, impactul scenariului alternativ nu are influențe asupra nivelului penalităților pe care *CNPR* trebuie să le suporte, dacă nu se încadrează în timpul total de finalizare al trimiterilor.

7.1.7 Diminuarea veniturilor din abonamente de presă centrală și locală

Distribuirea de abonamente se realizează în baza contractelor încheiate de *CNPR* cu editorii, respectiv difuzorii de presă, în funcție de două categorii: presă centrală și presă locală. Fiecare categorie cuprinde publicații cu apariție cotidiană și periodică. Publicațiile cotidiene au apariții diverse: luni - vineri, luni - sâmbătă, luni – duminică sau marți – sâmbătă. Publicațiile periodice au apariții diverse: săptămânale, bilunare, lunare, trimestriale, semestriale, anuale sau 8, 10, 11 apariții pe an.

Scenariul alternativ este proiectat de *CNPR* în baza unei oferte comerciale pentru tarifele de distribuire presă încasate pentru distribuirea la domiciliul abonaților a publicațiilor cotidiene și periodice, pentru ariile geografice în care frecvența livrării se modifică. Astfel, în cazul în care livrarea publicațiilor către abonați se realizează în mediul urban mic în zilele de luni – miercuri și vineri, iar în mediul rural în zilele de luni, miercuri și vineri, oferta comercială a *CNPR* în ceea ce privește taxa de distribuire presă este diferențiată pentru:

a) în mediul urban mic: reducere de 20%, corespunzător zilei de joi din săptămână în care nu se prestează serviciul, deși se efectuează, dar cu întârziere, în ziua de vineri;

b) în mediul rural: reducere de 40%, corespunzător zilelor de marți și joi din săptămână în care nu se prestează serviciul, dar se asigură în ziua lucrătoare următoare.

Suplimentar, motivat de posibile nemulțumiri ale clienților actuali, *CNPR* a estimat următorul impact în ceea ce privește numărul de abonamente la publicațiile cu apariție cotidiană și la veniturile corespunzătoare din comisionul perceput editorilor, respectiv în mediul:

- urban mic o diminuare a numărului de abonamente și a veniturilor aferente de $\%$;
- rural o diminuare a numărului de abonamente și a veniturilor aferente de $\%$.

În ceea ce privește publicațiile cu apariție periodică se asigură timpii de livrare prin modificarea intervalului orar de prelucrare și a planului de îndrumare.

Reducerea estimată de venituri în sumă de $\text{\$}$ lei ($\%$ din total venituri presă), se repartizează astfel:

- $\text{\$}$ lei în mediul urban mic ($\%$ din total reducere venituri presă);
- $\text{\$}$ lei în mediul rural ($\%$ din total reducere venituri presă).

7.1.8 Modificarea valorii capitalului angajat

CNPR a luat în considerare pentru determinarea ratei rezonabile de rentabilitate aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, comparativ între cele două scenarii, diminuarea datoriilor aferente salariilor cu $\text{\$}$ lei, ca urmare a reducerii numărului de personal în

scenariul alternativ (fapt ce determină, concomitent, și reducerea datoriilor aferente salariilor), ceea ce a condus la o modificare a ratei de rentabilitate de 3<lei.

7.2 Ajustările scenariului alternativ elaborat de către CNPR

În urma analizei efectuate asupra ipotezelor propuse de către CNPR în scenariul alternativ, ANCOM a realizat o serie de ajustări ale valorilor prezentate de CNPR, având ca obiect următoarele elemente:

7.2.1 Veniturile și cheltuielile aferente serviciului de trimiteri express – Conform abordării CNPR, datorită reducerii frecvenței de livrare și deci a imposibilității de respectare a timpilor de livrare garantați în scenariul alternativ, va avea loc o diminuare de venituri ca urmare a faptului că CNPR va trebui să acorde facilități comerciale pentru a menține volumul de trimiteri. Astfel, oferta comercială a CNPR va conține tarife reduse pentru trimiterile acceptate în ziua de marți, pentru destinațiile în care nu se pot garanta timpii de livrare, calculate ca diferență între tariful aferent serviciului express intern și tariful aferent serviciului recomandat având ca obiect trimitere internă de corespondență neprioritară.

Însă, studiul de piață elaborat de ANCOM a relevat faptul că 29% dintre utilizatori ar schimba furnizorul de servicii poștale în cazul nu ar fi garantat termenul de livrare, iar alți 8% dintre utilizatori ar utiliza un serviciu inferior.

Prin urmare, ANCOM a recalculat impactul cumulat al reducerii numărului de utilizatori ai serviciului express intern, excluzând trimiterile expediate din mediul urban mare având ca destinație tot mediul urban mare, rezultatul fiind o reducere a veniturilor în scenariul alternativ cu 225.551,97 lei și o reducere a costurilor directe în valoare de 35.947,29 lei. (ajustarea 1)

7.2.2 Ajustările asupra costurilor aferente punctelor de acces au fost reprezentate de excluderea anumitor unități poștale pe care CNPR le-a inclus în calculul costului net, deși menținerea acestora nu poate fi justificată în corelație cu obligațiile de serviciu universal (așa cum am arătat la capitolul 5 - Determinarea necesarului de puncte de acces conform obligațiilor CNPR). Este vorba despre un număr de 16 ghișee exterioare rurale transformate în agenții și 463 de agenții poștale regradate. Pentru aceste unități poștale au fost eliminate cheltuielile cu oficianții și cheltuielile cu chiriile și utilitățile, dar au fost menținute cheltuielile cu factorii poștali, având în vedere că acestea fuseseră deja ajustate de către CNPR în conformitate cu reducerea frecvenței de livrare.

ANCOM constată că eliminarea unor puncte de acces deservite de personal conduce la o creștere a distanței parcurse, însă nu dispune de informații suplimentare privind distanța suplimentară ce ar trebui parcursă ca urmare a desființării unei unități. Având în vedere faptul că informațiile detaliate privind costurile și veniturile acestor unități sunt agregate la nivel de OPRM, ANCOM nu poate cuantifica impactul net pe fiecare unitate poștală. O analiză detaliată ar trebui derulată de CNPR pentru a identifica și cuantifica toate aceste efecte la nivelul fiecărei unități din lista celor excluse, astfel încât ANCOM să poată evalua impactul în costul net

Ajustarea asupra costului net rezultată este în valoare de -115.219 lei. (ajustarea 2)

7.2.3 *Costurile de transport* au fost ajustate pentru cheltuieli cu autovehiculele ca urmare a eliminării curselor efectuate sâmbăta în județul Hunedoara, considerându-se că reprezentarea acestora în scenariul alternativ nu este viabilă.

Ajustarea asupra costului net este în valoare de -1.119,65 lei. (ajustarea 3)

7.2.4 *Veniturile din abonamente de presă* - Modificarea comportamentului utilizatorilor ca urmare a reducerii frecvenței de livrare a *abonamentelor de presă* a fost prezentată de către CNPR în scenariul alternativ pe două nivele: reducerea numărului efectiv de publicații livrate și reducerea comisionului aferent încheierii de contracte. Însă, CNPR a evaluat aceste două modificări în mod individual, fără a cuantifica impactul unuia asupra celuilalt. În urma ajustării realizate asupra veniturilor din comisioane, pentru a lua în considerare un impact cumulat gradual, costul net a fost redus cu 58.174,3 lei. (ajustarea 4)

Zona	Reducerea veniturilor din comisioane (calcul CNPR)	Reducerea veniturilor din comisioane – recalulate ANCOM	Total ajustări
Urban mic	✕	✕	58.174,30
Rural	✕	✕	

7.2.5 *Veniturile și cheltuielile aferente trimiterilor prioritare* - Conform abordării CNPR, numărul de trimiteri de corespondență ar rămâne constant în scenariul alternativ, comparativ cu scenariul de bază, dar ar fi necesară ajustarea tarifelor pentru o parte dintre aceste servicii astfel încât să fie eliminat venitul suplimentar aferent elementului de prioritate. Cu toate acestea, studiul de piață a relevat faptul că 12% dintre utilizatori ar schimba furnizorul de servicii poștale în cazul în care ar crește timpul de livrare al corespondenței.

Prin urmare, ANCOM a recalculat impactul reducerii numărului de utilizatori ai serviciului prioritar, excluzând trimiterile expediate din mediul urban mare având ca destinație tot mediul urban mare, rezultatul fiind o reducere a veniturilor în scenariul alternativ cu 15.932,97 lei și o reducere a costurilor directe în valoare de 895,38 lei. (ajustarea 5)

7.2.6 *Cheltuieli cu auditul rezultatelor privind obiectivele de calitate* - Așa cum am menționat anterior, CNPR nu a realizat auditul rezultatelor privind obiectivele de calitate în anul 2013 întrucât nu au fost depuse oferte în cadrul licitației publice derulate de CNPR. Prin urmare, nu s-au înregistrat cheltuieli cu auditul rezultatelor privind obiectivele de calitate în 2013. Deși eliminarea acestei cheltuieli în cadrul scenariului alternativ ar fi rezonabilă din punct de vedere metodologic, pentru 2013 ea nu este aplicabilă întrucât costul nu a existat în scenariul de bază, deci nu există cost eligibil pentru compensare.

În consecință, costul net a fost ajustat cu suma de ✕ lei. (ajustarea 6)

7.2.7 *Costurile aferente cecogramelor* - În anul 2013, CNPR a furnizat cu titlu gratuit cecograme ca urmare a faptului că este reprezentanta României în cadrul UPU, iar nu ca urmare a desemnării în mod direct ca furnizor de serviciu universal pentru aceste servicii.

Astfel, se impune ajustarea costului net cu întregul cost aferent furnizării cu titlu gratuit a serviciului: 8<lei. (ajustarea 7)

7.2.8 *Valoarea capitalului angajat* – Ajustările veniturilor și cheltuielilor din scenariul alternativ au un impact direct asupra posturilor corespondente de bilanț. În acest sens, CNPR a luat în considerare doar parțial aceste modificări bilanțiere, prin reflectarea influențelor diminuărilor cheltuielilor salariale, și a omis reflectarea influenței TVA și a diminuării veniturilor. De asemenea, ajustările suplimentare în cheltuieli și venituri realizate conform punctelor menționate anterior au impact asupra conturilor de datorii și creanțe corespondente.

Ajustările cumulate asupra capitalului angajat, după aplicarea unui cost mediu ponderat al capitalului de 13,10%, au dus la ajustarea costului net cu 2.733.526,15 lei. (ajustarea 8)

Precizăm că nu a fost calculat impactul asupra impozitului pe profit ce ar putea fi datorat în scenariul alternativ (rezultatul net în 2013 în scenariul de bază fiind o pierdere de 8< lei, iar în scenariul alternativ un profit brut de 8< lei) întrucât nu dispunem de informații relevante pentru calculul impozitului pe profit (eventuale scutiri de impozit, cheltuieli nedeductibile, venituri neimpozabile etc.).

7.3 Ipoteze suplimentare propuse pentru includerea în scenariul alternativ

Având în vedere faptul că CNPR nu a inclus în cadrul scenariului alternativ propus pentru calculul costului net toate ipotezele care ar putea sta la baza furnizării serviciilor în lipsa obligațiilor de serviciu universal, ANCOM împreună cu consultantul EY au analizat câteva ipoteze suplimentare, considerând relevante următoarele ipoteze legate de:

- serviciile suport ;
- schimbarea politicii de tarifyare.

7.3.1 *Serviciile suport* – Unul dintre aspectele care nu au fost luate în considerare de către CNPR a fost acela că, în absența desemnării ca furnizor de serviciu universal, nu ar fi necesară menținerea personalului care se ocupă exclusiv de îndeplinirea obligațiilor de reglementare. Luând în considerare un număr de 5 salariați care se ocupă de calculul costului net, de întocmirea metodologiei și a situațiilor financiare separate, la un salariu mediu anual de 29.160⁴ lei, s-a calculat un cost total aferent serviciilor suport de reglementare de 145.800 lei, în sensul creșterii valorii costului net. (ajustarea 9)

7.3.2 *Schimbarea politicii tarifyare* – Ipoteza privind schimbarea politicii de tarifyare are în vedere mai multe aspecte: tipurile de clienți (clienți individuali sau clienți cu contract, persoane juridice plătitoare sau neplătitoare de TVA), comportamentul acestora ca răspuns la modificarea prețurilor și impactul regimului de taxare (faptul că în scenariul alternativ nu mai există scutirea fără drept de deducere a TVA).

⁴ Eurostat: salariul mediu pe piața muncii din România

Astfel, din informațiile furnizate de către *CNPR* în cererea de cost net, \approx % dintre clienți sunt utilizatori persoane fizice de servicii din sfera serviciului universal și \approx % sunt clienți persoane juridice, marea majoritate (în funcție de venituri) fiind clienți plătitori de TVA -

Conform studiului de piață, 22% dintre clienții persoane fizice ar alege un alt furnizor de servicii poștale în situația în care *CNPR* ar majora tarifele cu 24% (valoarea TVA).

În ceea ce privește persoanele juridice, cele plătitoare de TVA nu ar fi afectate de modificarea regimului de taxare (putând să deducă TVA în situația în care serviciile din sfera serviciului universal ar deveni purtătoare de TVA), ceea ce ar permite *CNPR* să-și mențină nivelul de venituri actual. În schimb, pentru păstrarea clienților persoane juridice neplătitoare de TVA, *CNPR* ar trebui să mențină nivelul actual al tarifelor (în caz contrar aceștia ar fi nevoiți să suporte o majorare cu 24% a costurilor lor), ceea ce determină o reducere a veniturilor în scenariul alternativ cu valoarea TVA aplicată veniturilor obținute de la clienții persoane juridice neplătitoare de TVA, deci cu un procent de 19,4% (24/124).

Toate aceste ajustări ar conduce la o pierdere de venituri în scenariul alternativ de \approx lei. (ajustarea 10)

În contrapartidă, cheltuielile actuale ale *CNPR* cu prorata TVA nu ar mai fi înregistrate, această taxă fiind deductibilă în scenariul în care *CNPR* devine plătitoare de TVA, ceea ce ar conduce la o economie de costuri de \approx lei. (ajustarea 11)

8. Beneficii intangibile

Conform dispozițiilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 541/2013 și Anexei la Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2009, calculul costului net va lua în considerare toți factorii relevanți, inclusiv beneficiile intangibile și avantajele comerciale de care furnizorul de servicii poștale se bucură ca urmare a desemnării ca furnizor de serviciu universal. De asemenea, în Anexa la Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2009 sunt enumerate principalele tipuri de beneficii care trebuie avute în vedere de către *CNPR* la calculul costului net și anume:

- beneficii legate de regimul de taxare aplicabil (de exemplu, scutirea de la plata TVA);
- mărcile comerciale – furnizorul de serviciu universal desemnat beneficiază de recunoașterea și popularizarea brandului. Beneficiul se poate determina, de exemplu, prin estimarea economiilor cu cheltuielile de marketing care sunt astfel evitate. Pentru estimarea valorii totale a mărcii comerciale poate fi utilizată o comparație cu costul unor mărci similare și apoi alocată proporția aferentă serviciului universal;
- efectul de marketing – oficiile poștale, vehiculele și uniformele lucrătorilor poștali reprezintă spațiu publicitar care poate fi utilizat de către furnizorul de serviciu universal pentru promovarea brandului și serviciilor proprii sau care poate fi închiriat către terți. Efectul de marketing va fi determinat proporțional cu serviciul universal;
- economiile de scară și puterea de negociere cu furnizorii;
- alte beneficii tangibile și intangibile (de exemplu, ubicuitatea).

8.1. Beneficiile intangibile conform cererii *CNPR*

În calculul costului net înaintat de către *CNPR*, aceasta a identificat categoriile solicitate prin intermediul metodologiei de calcul al costului net conform prevederilor Deciziei

președintelui ANCOM nr. 293/2009, dar nu a realizat nicio estimare a valorii acestora, considerând în consecință că nu au nicio influență asupra costului net.

În ceea ce privește beneficiile legate de regimul de taxare aplicabil, *CNPR* își bazează argumentația pe faptul că persoanele fizice (care reprezintă categoria care ar fi afectată de modificarea regimului de taxare) reprezintă un procent redus în total prestații din sfera serviciului universal și pe faptul că majorarea tarifelor cu nivelul TVA de 24% nu poate influența în mod semnificativ alegerile acestor utilizatori deoarece tarifele practicate de către operatorii concurenți sunt mult mai mari decât cele ale *CNPR*.

Referitor la mărcile comerciale, *CNPR* a furnizat lista mărcilor înregistrate și a precizat faptul că acestea nu au ca obiect servicii poștale incluse în sfera serviciului universal. De asemenea, *CNPR* a invocat faptul că datorită obligațiilor de serviciu universal care constau în necesitatea asigurării satisfacției beneficiarilor de prestații din această gamă, există mai degrabă probleme de imagine asociate cu serviciul universal.

Pentru efectul de marketing *CNPR* a avut în vedere faptul că ar putea valorifica spațiul publicitar suplimentar aferent oficiilor poștale, vehiculelor și uniformelor salariaților, dar a menționat totodată că aceasta este o practică independentă de obligația de serviciu universal și că datele istorice indică faptul că potențialul acestor spații a generat venituri nesemnificative.

În ceea ce privește economiile de scară, *CNPR* nu consideră că există un beneficiu asociat acestora, precizând în acest sens că restricțiile de reglementare și lipsa puterii de negociere sunt argumente care pot fi aduse în sens contrar.

Din categoria altor beneficii intangibile *CNPR* a menționat ubicuitatea, pe care nu o evaluează totuși drept un beneficiu intangibil deoarece consideră că ar menține nivelul actual de dezvoltare a rețelei și în condițiile în care nu ar mai fi desemnată ca furnizor de serviciu universal.

Cu toate acestea, argumentele *CNPR* în cazul fiecăreia dintre categoriile enumerate au fost aproape în totalitate discursive, nefiind fundamentate prin niciun studiu sau estimare operațională și/sau financiară.

8.2. Analiza ANCOM privind beneficiile intangibile

Având în vedere concluziile de mai sus, ANCOM și consultantul EY au realizat o analiză independentă a categoriilor relevante și cuantificabile de beneficii intangibile asociate cu furnizarea serviciului din sfera serviciului universal.

În literatura de specialitate și în practica de reglementare au fost identificate mai multe categorii de beneficii intangibile. În vederea includerii în cuprinsul calculului costului net, ANCOM a analizat și a cuantificat următoarele tipuri de beneficii intangibile:

1. Marca comercială, reputația;
2. Beneficiile legate de regimul de taxare aplicabil (scutirea de la plata TVA);
3. Dreptul de a acționa în calitate de furnizor de serviciu universal în cadrul relațiilor internaționale și de a încheia acorduri operaționale în acest scop;
4. Efect de marketing;

5. Dreptul de acces cu prioritate la infrastructura de transport din România;
6. Dreptul de a utiliza formularele speciale menționate în acordurile internaționale la care România este parte;
7. Economii de scară/scop;
8. Ubicuitatea;
9. Efectul schimbărilor datorate ciclului de viață al clienților existenți;
10. Puterea de negociere mai mare.

Metodele de evaluare a fiecărui tip de beneficii și valorile aferente sunt prezentate în continuare:

8.2.1 *Marca comercială* poate fi evaluată prin utilizarea a două metode distincte:

- benchmark pe baza studiului Frontier Economics⁵ realizat în anul 2012, valoarea acestui beneficiu intangibil este aproximativ 0,4% din cifra de afaceri (în cazul CNPR, 0,4% * ₴mii lei = ₴mii lei). Acest procent reflectă beneficiile aduse de marca comercială asociate cu furnizarea serviciului universal, și se bazează pe un studiu privind evaluarea unor beneficii intangibile ale Royal Mail;

- pe baza rezultatelor studiului de piață, respectiv a procentului veniturilor aferente serviciilor furnizate persoanelor fizice în total serviciu universal, a procentelor pe fiecare dintre serviciile corespondență standard, corespondență recomandată, colete și imprimare și a procentelor persoanelor fizice care ar renunța la serviciile CNPR în situația în care aceasta nu ar fi desemnată furnizor de serviciu universal:

<i>Servicii poștale</i>	Venit	₴% persoane fizice	% clienți care renunță (cf. studiului de piață)	de venituri pierdute
<i>corespondență standard</i>	₴	₴	7%	₴
<i>recomandată</i>	₴	₴	8%	₴
<i>colete</i>	₴	₴	26%	₴
<i>imprimare</i>	₴	₴	8%	₴
<i>Total</i>	₴	₴		₴

Considerăm că cea de-a doua metodă, bazată pe rezultatele studiului de piață și pe datele CNPR, oferă rezultate mai precise.

8.2.2 *Beneficiile legate de regimul de taxare aplicabil (scutirea de la plata TVA)*

Acest beneficiu este evaluat pe baza modificării pozitive a nivelului profitului ca urmare a eliminării scutirii de la plata TVA. Serviciile poștale incluse în sfera serviciului universal sunt

⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/post/doc/studies/2012-net-costs-uso-postal_en.pdf

scutite de TVA fără drept de deducere, prin urmare există un impact asupra furnizorului de serviciu universal atât în costurile serviciilor purtătoare de TVA, cât și în venituri.

În consecință, a fost evaluat impactul eliminării scutirii de TVA atât în venituri, cât și în costuri, ținându-se cont de următorii parametri:

- veniturile din serviciile poștale furnizate clienților care pot deduce TVA;
- veniturile din serviciile poștale furnizate clienților care nu pot deduce TVA (împărțite în venituri de la clienții persoane fizice și clienții persoane juridice);
- costurile cu prorata TVA evitate în scenariul alternativ;
- elasticitatea cererii în funcție de preț pentru serviciile poștale;
- taxa aferentă serviciilor din sfera serviciului universal care sunt scutite de TVA în prezent, în cazul în care nu ar mai exista scutirea de TVA.

Pe baza informațiilor din situațiile financiare separate aferente anului 2013, valoarea costurilor evitate reprezentând prorata TVA aferentă serviciilor din sfera serviciului universal este de X lei.

Pentru estimarea veniturilor corespunzătoare pot fi utilizate două metodologii de calcul:

1) calcul bazat pe așteptările privind politica de prețuri a CNPR, și anume menținerea tarifelor actuale pentru neplătitorii de TVA persoane juridice. Astfel, pe baza datelor furnizate de către CNPR⁶, X% dintre clienți sunt persoane juridice neplătitoare de TVA. Valoarea veniturilor este: $X * X\% * 24/124 = X$ lei.

2) calcul bazat pe rezultatele studiului de piață din care a reieșit că 29% dintre clienți ar renunța la serviciile CNPR în situația în care aceasta ar majora tarifele cu 24%. Conform bazei de date furnizate de către CNPR, un număr de X de clienți persoane juridice neplătitoare de TVA au înregistrat un venit mediu anual pe client de X lei. În concluzie, valoarea veniturilor este: $X * X * 29\% = X$ lei.

Rezultatul final privind valoarea beneficiului intangibil legat de regimul de taxare este dat de diferența dintre veniturile și costurile aferente, în funcție de metodologia utilizată pentru determinarea veniturilor, astfel:

1) $X - X = X$ lei

2) $X - X = X$ lei

Având în vedere că nu a fost identificată o influență pozitivă a acestui parametru pentru anul 2013, precum și faptul că acest calcul nu include o corelație între diminuarea de venituri și cea de cheltuieli în sensul ajustării cheltuielilor care nu ar mai fi înregistrate prin nefurnizarea serviciilor, se poate concluziona că nu poate fi determinat un beneficiu legat de regimul de taxare în anul 2013.

⁶ Baza de date clienți 2013

8.2.3 Dreptul de a acționa în calitate de furnizor de serviciu universal în cadrul relațiilor internaționale și de a încheia acorduri operaționale în acest scop

Analiza condițiilor de realizare a acestui beneficiu a relevat faptul că în practică libertatea de a încheia acorduri între furnizorii de servicii poștale, indiferent dacă sunt desemnați sau nu, este puțin probabil de a genera un beneficiu intangibil cuantificabil în mod riguros.

8.2.4 Efectul de marketing

Acesta derivă din faptul că furnizorul de servicii poștale din sfera serviciului universal desemnat poate utiliza spațiul suplimentar de care dispune ca urmare a obligației de serviciu universal (spațiu disponibil în clădiri, pe autovehicule etc.) pentru realizarea unor venituri suplimentare din publicitate. Pentru determinarea acestui beneficiu pot fi utilizați următorii parametri:

- numărul de oficii poștale neprofitabile care ar fi închise în scenariul alternativ;
- dimensiunea medie a unei sigle CNPR afișate la un oficiu poștal neprofitabil pe care CNPR nu ar afișa-o în scenariul alternativ;
- prețul mediu anual pentru închirierea unui spațiu publicitar pe baze comerciale în zonele rurale;
- numărul de autovehicule pe care CNPR nu le-ar mai utiliza în scenariul alternativ;
- dimensiunea medie a siglei CNPR pe fiecare autovehicul pe care CNPR nu l-ar utiliza în scenariul alternativ;
- prețul mediu anual pentru închirierea unui spațiu publicitar pe un autovehicul pe baze comerciale;
- veniturile din campaniile publicitare naționale pe care CNPR le furnizează terților. În ipoteza că există o corespondență între campaniile publicitare naționale și rețeaua de unități poștale, veniturile nerealizate din publicitate la nivel național sunt direct proporționale cu procentul determinat pe baza veniturilor care se pierd odată cu închiderea unităților poștale în total venituri ale tuturor unităților poștale.

Având în vedere ipotezele utilizate de către CNPR pentru elaborarea scenariului alternativ precum și faptul că, pe baza datelor reale ale CNPR, nu au putut fi cuantificați toți parametrii, efectul de marketing aferent calculului curent de cost net este egal cu 0 lei.

8.2.5 Dreptul de acces cu prioritate la infrastructura de transport din România

Acest beneficiu intangibil a fost analizat având în vedere legislația relevantă și anume art. 11 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, cu modificările și completările ulterioare, care exceptează transporturile poștale efectuate în cadrul unui serviciu universal de la formalitățile privind accesul la ocupația de operator de transport, inclusiv taxele aplicabile celorlalți operatori.

În scenariul alternativ, în care CNPR nu mai este furnizor de serviciu universal, această exceptare de la plata licenței dispăre, prin urmare aceste economii de costuri pot fi considerate beneficii intangibile.

Pentru estimarea acestui beneficiu au fost utilizate informații privind numărul de autovehicule peste 3,5t (furnizat de CNPR) și valoarea taxei pe autovehicul, respectiv 220 lei /

an / vehicul peste 3,5t plus 300 lei pentru licența de transport acordată companiei (valabilă pe 5 ani)⁷.

Valoarea beneficiului este: \approx vehicule peste 3.5t *220 lei/vehicul +60 lei = \approx lei.

8.2.6 *Dreptul de a utiliza formularele speciale menționate în acordurile internaționale la care România este parte*

CNPR, în calitatea sa de operator desemnat oficial de statul român conform Actelor UPU, are dreptul de a utiliza formularele elaborate de către aceasta. Cu toate acestea, calitatea de operator desemnat oficial conform Actelor UPU nu derivă în mod direct din desemnarea ca furnizor de serviciu universal și de aceea nu a putut fi cuantificat efectul financiar al utilizării formularelor asupra activității CNPR, cel puțin din perspectiva acestui prim an de determinare a costului net.

8.2.7 *Economiile de scară/scop*

Efectul economiilor de scară constă în reducerea costurilor unitare datorită creșterii volumului serviciilor (scad costurile fixe unitare), iar economiile de scop apar ca urmare a avantajului de cost pe care îl are un furnizor care realizează două sau mai multe produse legate (de exemplu servicii din sfera serviciului universal și alte servicii poștale). Economiile de scop pot exista separat sau împreună cu economiile de scară.

Acestea au fost analizate în funcție de principalele activități realizate pentru furnizarea serviciilor poștale, și anume colectarea, sortarea, transportul și livrarea, precum și în raport cu scenariul alternativ furnizat de către CNPR. În ceea ce privește activitățile enumerate, CNPR a realizat o alocare artificială a costurilor pe activități de colectare, sortare și transport, livrare și cheltuieli indirecte, alocând în scenariul alternativ aceleași procente din cadrul situațiilor financiare separate (transpuse și în scenariul de bază), fără a avea în vedere ipotezele care au stat la baza elaborării scenariului alternativ. Pe de altă parte, utilizând datele din scenariul alternativ pot fi deduse aceste costuri pe baza cheltuielilor salariale și de transport legate de fluxul operațional parcurs în vederea realizării activităților.

În ceea ce privește activitatea de colectare, faptul că CNPR ar menține rețeaua actuală determină o influență redusă în analiza economiilor de scară și scop, care sunt deja reflectate în calcul.

Activitatea de livrare realizată în lipsa serviciului universal ar implica un necesar de personal redus. CNPR a avut în vedere reducerea frecvenței de livrare de la 5 zile pe săptămână la 3 sau 4 zile pe săptămână, astfel încât un calcul separat al unor beneficii intangibile generate de economii de scară sau de scop nu mai are relevanță.

Activitatea de transport a fost reorganizată operațional în funcție de frecvența de livrare din scenariul alternativ, cu reflectarea acestor modificări în costuri, astfel încât economiile de scară și scop sunt reflectate de asemenea în diferența între scenariul de bază și scenariul alternativ.

Referitor la activitatea de sortare, în mod normal economiile de scară se pot înregistra în situația în care furnizorul de servicii poștale desemnat utilizează centre de sortare automate (procesarea unor volume mai mari în mod eficient conduce la reducerea costurilor și la economii

⁷ Pentru evaluarea beneficiului intangibil acest cost a fost amortizat pe 5 ani

de scară și scop), ceea ce nu se aplică în cazul *CNPR* întrucât nu dispune de astfel de centre de sortare automate.

8.2.8 Ubicuitatea

Acest beneficiu intangibil are în vedere două aspecte: unul legat de faptul că există potențialul ca utilizatorii de servicii poștale să apeleze la serviciile furnizate de către *CNPR* în orice localitate s-ar afla/s-ar muta, deoarece au cunoștință despre prezența națională a acestora și mai puțin despre prezența operatorilor alternativi⁸.

Cel de-al doilea aspect derivat din ubicuitate este legat de faptul că utilizatorii aleg serviciile *CNPR* deoarece trimerile sunt livrate la toate adresele la nivel național.

Pentru estimarea acestui beneficiu este cuantificată valoarea profitului care rezultă din ubicuitatea rețelei, fiind avuți în vedere următorii parametri:

- probabilitatea ca un utilizator dintr-o zonă neprofitabilă să se mute într-o zonă profitabilă;
- diferența între marjele obținute din furnizarea serviciilor către utilizatorii din zonele neprofitabile față de zonele profitabile;
- probabilitatea ca un utilizator care se mută dintr-o zonă neprofitabilă într-o zonă profitabilă să beneficieze în continuare de serviciile *CNPR*.

CNPR nu a furnizat informații privind profitabilitatea pe client. De asemenea, deși conform studiului de piață probabilitatea ca utilizatorii să folosească în continuare serviciile *CNPR* este ridicată, concurența pune presiune asupra prețurilor serviciilor furnizate clienților mari din zonele urbane. Având în vedere intensitatea concurenței, valoarea extra-profitului este mai degrabă imaterială.

8.2.9 Efectul schimbărilor datorate ciclului de viață al clienților existenți

Acest tip de beneficiu intangibil ia în considerare posibilitatea ca acei clienți neprofitabili în prezent să devină profitabili la un moment dat. Din cauza lipsei unor informații detaliate privind profitabilitatea pe client, pentru estimarea acestui beneficiu a fost luată în considerare prognoza privind creșterea valorii PIB în România pentru următorii trei ani, respectiv între 1,2% și 2,9%⁹, ceea ce a dus la concluzia că nu vor exista schimbări semnificative în ceea ce privește ciclul de viață al clienților, prin urmare beneficiul intangibil este imaterial.

8.2.10 Puterea de negociere mai mare

Acest beneficiu intangibil poate fi analizat prin prisma faptului că furnizorii de serviciu universal desemnați sunt în general privilegiați atunci când sunt puse bazele unor grupuri de dialog sau inițiative legislative sau orice alte instrumente de reglementare cu impact asupra

⁸ Sursa: <http://stakeholders.ofcom.org.uk/binaries/post/508.pdf> (pag. 60), London Economics (2002)
<http://www.consumerfutures.org.uk/wpfb-file/benefits-of-universal-postal-service-2002-pdf> (pag. 69 și pag. 163)

⁹ Sursa: The World Bank, Global economic prospects, 2013

sectorului poștal. Cu toate că acestea pot avea un impact semnificativ asupra activității furnizorului de serviciu universal desemnat, în practică este dificil de cuantificat valoarea acestuia.

Luând în considerare toate elementele prezentate, valoarea totală a beneficiilor intangibile este de 4.606.600 lei.

9. Valoarea ajustată a costului net

Având în vedere toate elementele prezentate în secțiunile anterioare (costul net calculat de către CNPR, corecțiile necesare asupra scenariului de bază și scenariului alternativ, ajustările suplimentare propuse în cadrul scenariului alternativ și valoarea beneficiilor intangibile) s-a determinat o valoare finală a costului net aferent furnizării de servicii poștale din sfera serviciului universal în anul 2013 de 21.006.093 lei, astfel.

Parametru	Valoare (lei)
Cost net calculat de CNPR (A)	∞
Ajustarea #1	-189.605
Ajustarea #2	-115.219
Ajustarea #3	-1.120
Ajustarea #4	-58.174
Ajustarea #5	-15.038
Ajustarea #6	∞
Ajustarea #7	∞
Ajustarea #8	2.733.526
Ajustarea #9	145.800
Ajustarea #10	∞
Ajustarea #11	∞
Total ajustări (B)	∞
Cost net ajustat (C=A+B)	25.612.693
Beneficii intangibile (D)	4.606.600
Valoarea costului net înregistrat în 2013, inclusiv beneficii intangibile (E=C-D)	21.006.093

10. Sarcina injustă

10.1. Considerații generale privind sarcina injustă

În conformitate cu cadrul legislativ în vigoare în domeniul serviciilor poștale, costul net asociat cu furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal poate fi compensat în condițiile în care acest cost reprezintă o sarcină injustă.

Având în vedere că în legislația europeană și legislația națională nu există definiții ale caracterului de sarcină injustă, pentru determinarea acestui element trebuie analizat un set de criterii de evaluare.

Abordarea ANCOM pentru evaluarea măsurii în care costul net reprezintă o sarcină injustă pentru CNPR a avut la bază experiența din alte state europene care au evaluat acest aspect pentru piața serviciilor poștale sau piața serviciilor de comunicații electronice, respectiv criteriile de evaluare utilizate în practica internațională. De asemenea, ANCOM a analizat situația financiară și concurențială a CNPR în contextul pieței serviciilor poștale din România precum și condițiile de piață ale furnizorilor alternativi de servicii poștale. Pe baza aspectelor menționate anterior, ANCOM a identificat criteriile și abordările relevante pentru evaluarea măsurii în care costul net reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal din România.

Din analiza efectuată de ANCOM asupra situației financiare și concurențiale a CNPR pe piața serviciilor poștale din România, au rezultat următoarele aspecte relevante în determinarea setului de criterii aplicat pentru determinarea măsurii în care costul net reprezintă o sarcină injustă pentru care CNPR, în calitate de furnizor de serviciu universal, ar trebui compensat:

- La nivelul anului 2013 CNPR a înregistrat o pierdere operațională de aproximativ 8 mil. lei, în timp ce la nivelul segmentului aferent serviciilor din sfera serviciului universal a înregistrat un profit operațional de aproximativ 8 mil. lei. Profitabilitatea celor mai importanți operatori alternativi a fost pozitivă;
- Pe parcursul anului 2013 CNPR a întreprins o serie de măsuri de reorganizare și restructurare, inclusiv de optimizare a costurilor, ceea ce a condus la înregistrarea unor rezultate pozitive în ultimul trimestru al anului și anume un profit economic de 15,1 mil. lei;
- În ciuda liberalizării complete a pieței serviciilor poștale având ca efect eliminarea de la începutul anului 2013 a monopolului CNPR pe segmentul serviciilor rezervate, CNPR și-a menținut constantă cota de piață;
- Cererea totală de servicii poștale a înregistrat o creștere moderată în 2013 comparativ cu 2012, de aproximativ 8%, în special ca urmare a creșterii cererii de servicii expres. Analiza cererii indică o scădere a traficului din sfera serviciului universal în 2013 de aproximativ 11%;
- Comparativ cu alte țări europene, cererea de servicii poștale în România este sub media europeană, acest fapt putând indica, în general, costuri mai mari asociate prestării acestor servicii¹⁰. Deoarece cererea este influențată de caracteristicile populației, CNPR neavând controlul asupra acestui aspect, acesta nu poate fi luat în considerare în evaluarea relevanței costului net calculat;
- Ca nivel comparativ al prețurilor pentru trimiteri sub 2kg, luându-se în calcul paritatea puterii de cumpărare, România se situează peste nivelul mediu european¹¹. Prețuri mai scăzute pentru servicii poștale indică niveluri mai scăzute ale veniturilor și implicit un nivel mai ridicat al costului net (nu este aplicabil deci României);
- În ceea ce privește rata de penetrare, respectiv numărul de locuitori deserviți de un oficiu poștal, România înregistrează un număr mult mai scăzut de locuitori deserviți de un oficiu poștal comparativ cu media europeană. Aceasta indică existența unui cost net

¹⁰ ERGP Report on indicators on the postal market, May 2014

¹¹ Deutsche Post: Letter prices in Europe 2013

mai mare. Totuși acesta poate fi datorat unor distanțe mai mari între oficii deci un număr mai mic de locuitori deserviți de un oficiu poștal este o ipoteză rezonabilă în cazul României;

- Situația segmentării pieței în perioada 2012-2013 este prezentată în tabelul următor:

	CNPR		Operatori alternativi	
	2012	2013	2012	2013
Total trafic servicii poștale	74.28%	68.09%	25.72%	31.91%
Trafic din sfera serviciului universal	85.32%	76.41%	14.68%	23.59%
Trafic din afara sferei serviciului universal	41.60%	53.37%	58.40%	46.63%

Sursa: ANCOM – raport privind datele statistice aferente pieței serviciilor poștale din România în 2012, 2013

- Rețeaua de puncte de acces/contact deținută de CNPR este superioară celor deținute de operatorii alternativi (aproximativ 5.580 puncte ale CNPR comparativ cu aproximativ 4.200 deținute de furnizori alternativi).

10.2. Criterii utilizabile pentru determinarea caracterului de sarcină injustă

La nivel european există mai multe abordări ce pot fi aplicate în procesul de evaluare a sarcinii injuste. ANCOM a evaluat aceste abordări, modul în care au fost implementate în practică precum și relevanța și modalitatea efectivă de aplicare în cazul furnizorului de serviciu universal din România.

Astfel, aceste abordări și modul cum au fost implementate pentru evaluarea sarcinii injuste în cazul CNPR sunt descrise în continuare.

10.2.1 Orice sarcină este injustă

Conform acestei abordări, întreaga valoare a costului net asociat furnizării serviciului universal este considerată injustă. Principalul criteriu îl reprezintă valoarea absolută a costului net calculat (inclusiv beneficiile intangibile). Această abordare presupune că într-o piață complet concurențială orice sarcină impusă doar în sarcina furnizorului de serviciu universal (fără a fi impusă și furnizorilor alternativi) este considerată injustă și se califică pentru compensare. Astfel, costul net reprezintă o sarcină injustă în măsura în care acest cost depășește beneficiile intangibile și alte beneficii ale furnizorului de serviciu universal.

Nuanțând criteriul de mai sus, CERP² consideră că există o sarcină injustă doar dacă costul net depășește un anumit prag. Astfel, în cazul în care costul net este neglijabil nu va exista o compensare.¹² Totodată, această abordare permite compensarea costului net indiferent de situația concurențială existentă.

² Comitetul European pentru Reglementare Poștală
<http://www.cept.org/files/1049/documents/List%20of%20documents%20%28history%29/Guidelines%20Calculati on%20net%20costs%20USO.pdf>

Având în vedere că acest criteriu nu ia în calcul niciunul din elementele identificate de ANCOM în analiza situației financiare și concurențiale a CNPR, ci doar elementele incluse în scenariul alternativ și în cuantificarea beneficiilor intangibile, considerăm că, în izolare, acest criteriu nu poate fi relevant pentru situația CNPR.

10.2.2 Valoarea absolută a profitului

Această abordare are la bază ipoteza conform căreia există o sarcină injustă doar în măsura în care costul asociat furnizării serviciului universal nu este acoperit de beneficiile (profiturile) asociate lipsei concurenței (profituri excesive). Acest criteriu evaluează valoarea absolută a profitului înregistrat de furnizorul de serviciu universal. O condiție de bază a acestei abordări o reprezintă înregistrarea unui cost net mai mare decât profitul înregistrat ca urmare a lipsei concurenței pe piață, pentru a fi considerat astfel o sarcină injustă.

În practică aceasta s-a dovedit o abordare foarte dificil de implementat deoarece este necesară determinarea valorii profiturilor excesive. Mai mult, niciun alt furnizor de pe piață nu este obligat să utilizeze profiturile înregistrate din servicii foarte profitabile pentru a compensa pierderile din servicii mai puțin profitabile.

Aplicarea acestui criteriu ar putea fi relevantă în evaluarea sarcinii injuste dar în asociere cu un alt criteriu pentru a putea determina nivelul costului net ce ar trebui compensat. Utilizat în izolare, acest criteriu nu ar reflecta cu acuratețe situația CNPR și deci nu ar putea fi stabilită valoarea costului net ce ar reprezenta o sarcină injustă.

Fără a analiza în detaliu acest aspect, informațiile privind situația financiară și concurențială a CNPR în anul 2013 indică faptul că, având în vedere nivelul ridicat de profitabilitate al segmentului serviciilor din sfera serviciului universal, costul net nu reprezintă o sarcină injustă. Totuși, nu toate serviciile din sfera serviciului universal sunt profitabile și CNPR ar putea obține profituri chiar mai ridicate dacă nu ar avea obligații privind îndeplinirea standardelor de calitate ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal. Cu toate acestea, având în vedere rezultatele financiare pe total companie nu putem presupune că furnizarea serviciului universal reprezintă o sarcină injustă pentru CNPR deoarece, fără segmentul serviciilor din sfera serviciului universal, compania ar înregistra pierderi pe toate segmentele.

10.2.3 Intensitatea concurenței

Această abordare are la bază ipoteza conform căreia costul net poate fi considerat o sarcină injustă în condițiile în care cota de piață a furnizorului de serviciu universal (determinată pe baza veniturilor înregistrate) se situează sub un anumit prag. În această situație furnizorul de serviciu universal nu are suficiente resurse la dispoziție pentru a compensa costurile asociate furnizării serviciului universal și costul net pe care îl înregistrează.

¹² Raportul elaborat pentru CE: Studiu privind principiile utilizate în calculul costului net aferent obligației de furnizare a serviciului universal în domeniul poștal, Frontier Economics, 2013

Această abordare are avantajul de a lua în considerare relațiile de interacțiune cu segmente individuale ale pieței, însă nu evaluează impactul concurenței asupra prețurilor sau scăderea volumului de vânzări.

La nivelul anului 2013 cota de piață înregistrată de CNPR din serviciile din sfera serviciului universal a fost puțin sub 80% în raport cu volumul de trafic înregistrat. Nivelul de 80% a fost stabilit în unele state precum Austria, Bulgaria și Croația ca fiind un indicator relevant în determinarea măsurii în care furnizorul de serviciu universal ar trebui compensat. Conform legislației din statele menționate, dacă furnizorul de serviciu universal înregistrează o cotă de piață peste 80% acesta nu va fi compensat pentru costul net asociat furnizării serviciilor din sfera serviciului universal.

Totuși, ANCOM nu consideră acest criteriu relevant pentru situația CNPR, deoarece această abordare nu ia în calcul indicatorii financiari înregistrați de companie și deci nu reflectă cu acuratețe situația furnizorului de serviciu universal. Acest criteriu are un anumit grad de subiectivism deoarece este dificilă determinarea unui nivel al cotei de piață peste care costul net nu este considerat o sarcină injustă.

10.2.4 Abilitatea de a obține profit (de a nu înregistra pierderi)

Conform acestei abordări, costul net asociat furnizării serviciului universal reprezintă o sarcină injustă doar în condițiile în care furnizorul de serviciu universal nu atinge cel puțin nivelul pragului de rentabilitate (*break-even point*). Acest prag reprezintă situația în care veniturile sunt egale cu costurile. Astfel, se poate considera că există o sarcină injustă în cazul în care furnizorul de serviciu universal nu este capabil să obțină profit (sau să nu înregistreze pierderi). Această abordare presupune determinarea pragului de rentabilitate pentru serviciile incluse în sfera serviciului universal, celelalte servicii prestate fiind excluse din calcul.

Având în vedere practica internațională, disponibilitatea datelor pentru piața serviciilor poștale din România și respectiv pentru CNPR, precum și posibilitatea facilă de implementare, ANCOM consideră acest criteriu relevant pentru evaluarea măsurii în care costul net reprezintă o sarcină injustă pentru CNPR.

10.2.5 Elaborarea unui scenariu alternativ (valoarea absolută a costului net)

Costul net reprezintă diferența între costurile și veniturile generate în scenariul de bază și costurile și veniturile în scenariul alternativ. Dacă diferența între cele două scenarii nu este semnificativă¹³ costul aferent furnizării serviciului universal nu va fi considerat o sarcină injustă. Compensarea costului net în aceste condiții ar conduce la afectarea concurenței pe o piață complet liberalizată, deoarece furnizorul de serviciu universal poate utiliza resursele astfel obținute pentru îmbunătățirea calității serviciilor oferite.

Așa cum am menționat și la abordarea nr. 1 acest criteriu nu este relevant pentru evaluarea sarcinii in juste a CNPR în anul 2013.

¹³ Diferența nu este semnificativă dacă costul asociat implementării și operării unui mecanism de compensare este disproporționat în raport cu sumele nete plătite furnizorului de serviciu universal

10.2.6 Pragul de materialitate

Conform acestei abordări există un anumit prag procentual peste care costul asociat furnizării serviciului universal poate fi considerat o sarcină injustă. Nu există o recomandare general valabilă privind acest prag de materialitate ce poate fi utilizat pentru evaluarea sarcinii injuste, există totuși mai multe modalități pentru stabilirea nivelului acestuia. Acest prag de materialitate poate fi stabilit ca % din nivelul total al costurilor (abordare aplicată în Austria – 2% din total costuri și în Republica Cehă – 1% din total costuri), ca procent din cifra de afaceri (abordare aplicată în Belgia și Portugalia – 3% din cifra de afaceri din servicii din sfera serviciului universal) sau ca procent din costurile înregistrate ca urmare a furnizării serviciului universal (abordare aplicată în Ungaria – 1% din costurile aferente furnizării serviciului universal).

Având în vedere aceleași argumente specificate la punctul 10.2.4, respectiv abilitatea de a obține profit, ANCOM consideră acest criteriu relevant pentru evaluarea măsurii în care costul net reprezintă o sarcină injustă pentru CNPR.

10.2.7. Utilizarea unui set de criterii

Acest mod de determinare a sarcinii injuste este menționat de Raportul ERGP¹⁴ privind calcularea costului net și evaluarea scenariului de bază¹⁵. Astfel, în vederea analizării sarcinii injuste, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să aibă în vedere o serie de factori care au în principiu legătură cu condițiile de pe piață, precum și cu gradul de concurență existent în respectiva piață. Dintre acești factori amintim:

- existența unui cost net care afectează profitabilitatea și capacitatea furnizorului de serviciu universal de a-și recupera o rată rezonabilă a capitalului investit;
- costurile și veniturile furnizorului de serviciu universal, precum și raportul dintre costul net și venituri;
- cota de piață a furnizorului de serviciu universal.

10.3. Analiza sarcinii injuste în cazul CNPR

Conform analizei detaliate mai sus, pentru evaluarea măsurii în care costul net aferent furnizării serviciului universal reprezintă o sarcină injustă pentru CNPR, ANCOM va utiliza o combinație de criterii și anume: nivelul pragului de rentabilitate (principiul „break-even point”) și pragul de materialitate, acest set de criterii fiind optim pentru piața serviciilor poștale din România în 2013.

În viitor, această abordare va trebui revizuită anual, pe măsură ce devin disponibile informații suplimentare actualizate, precum cota de piață a furnizorilor alternativi, numărul de trimiteri de corespondență din sfera serviciului universal sau valoarea costului net de compensat, pentru a reflecta situația pieței serviciilor poștale din România la momentul analizei.

¹⁴Grupului Autorităților Europene de Reglementare în domeniul serviciilor poștale

¹⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/ergp/docs/documentation/ergp-11-17-rev-1_en.pdf

Astfel, ANCOM a evaluat măsura în care costul net reprezintă o sarcină injustă pentru CNPR pe baza combinației de criterii menționate mai sus în două etape:

1. ANCOM a calculat nivelul pragului de rentabilitate aplicabil CNPR pentru a determina dacă furnizarea serviciului universal reprezintă o sarcină injustă pentru CNPR, deoarece această obligație nu permite companiei să fie profitabilă sau să obțină un nivel rezonabil al profiturilor.

Conform metodologiei de calcul al nivelului pragului de rentabilitate, costul net aferent furnizării serviciului universal poate fi considerat o sarcină injustă doar în măsura în care operatorul nu obține profit din furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal. În general, un nivel rezonabil al profitului reprezintă valoarea cu care veniturile depășesc costurile, un nivel minim al profitului pe care operatorul ar trebui să-l obțină. În acest caz, nivelul rezonabil al profitului a fost stabilit de ANCOM pentru anul 2013 la nivelul CMPC¹⁶, respectiv 13,10%.

Astfel, costul net aferent furnizării serviciului universal de către CNPR ar trebui considerat o sarcină injustă doar dacă profitul înregistrat de CNPR din furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal s-ar afla sub acest nivel al profiturilor rezonabile.

În anul 2013 CNPR a înregistrat un profit de 32,1% pe segmentul serviciilor din sfera serviciului universal, respectiv o marjă brută a profitului de 32,1%. Aceasta se situează semnificativ peste nivelul rezonabil al profitului așa cum a fost descris mai sus (respectiv 13,10%).

2. ANCOM a stabilit pragul de materialitate pe baza datelor disponibile din practica europeană, luând în calcul piețele poștale din statele cu condiții comparabile cu piața din România. Veniturile din serviciile poștale din sfera serviciului universal sunt considerate un reper relevant prin comparație cu veniturile totale ale furnizorului desemnat deoarece aceste servicii sunt cele care fac obiectul costului net. Profitul ar fi un indicator mai puțin adecvat deoarece include componenta de cheltuieli care sunt deja luate în considerare prin realizarea calculului de cost net. De asemenea, un prag de materialitate bazat pe un procent din cheltuieli ar avea un grad mai mare de volatilitate comparativ cu veniturile. Astfel, ANCOM consideră relevant pentru piața serviciilor poștale din România un prag de materialitate de 3% din valoarea veniturilor din serviciile din sfera serviciului universal.

În concluzie, în condițiile în care, ca urmare a aplicării primului criteriu, respectiv nivelul pragului de rentabilitate, rezultă existența unei sarcini inuste pentru CNPR în calitate de furnizor de serviciu universal, orice valoare a costului net care depășește pragul de 3% din valoarea veniturilor din servicii din sfera serviciului universal ar trebui compensată cu suma ce depășește pragul de 3% din valoarea veniturilor din sfera serviciului universal.

¹⁶ Costul mediu ponderat al capitalului

Concluzii:

Valoarea costului net înregistrat de *CNPR* în anul 2013 ca urmare a obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, inclusiv beneficiile intangibile, este 21.006.093 lei.

Utilizând criteriile de mai sus, analiza detaliată derulată de ANCOM a relevat faptul că acest cost net nu a reprezentat o sarcină injustă pentru *CNPR* în anul 2013, în consecință acesta nu va fi compensat.